

Bruksela, 19 października 2018 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0358(NLE)

13315/18
ADD 1

WTO 267
SERVICES 65
FDI 43
COASI 252

WNIOSEK

Od:	Sekretarz Generalny Komisji Europejskiej, podpisał dyrektor Jordi AYET PUIGARNAU
Data otrzymania:	19 października 2018 r.
Do:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2018) 693 final - ANNEX 1
Dotyczy:	ZAŁĄCZNIK do wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie zawarcia Umowy o ochronie inwestycji między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Socjalistyczną Republiką Wietnamu, z drugiej strony

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2018) 693 final - ANNEX 1.

Zał.: COM(2018) 693 final - ANNEX 1

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 17.10.2018 r.
COM(2018) 693 final

ANNEX 1

ZAŁĄCZNIK

do

wniosku dotyczącego decyzji Rady

w sprawie zawarcia Umowy o ochronie inwestycji między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Socjalistyczną Republiką Wietnamu, z drugiej strony

UMOWA O OCHRONIE INWESTYCJI
MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ
I JEJ PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI, Z JEDNEJ STRONY,
A SOCJALISTYCZNĄ REPUBLIKĄ WIETNAMU,
Z DRUGIEJ STRONY

UNIA EUROPEJSKA,

zwana dalej „Unią”,

KRÓLESTWO BELGII,

REPUBLIKA BUŁGARII,

REPUBLIKA CZESKA,

KRÓLESTWO DANII,

REPUBLIKA FEDERALNA NIEMIEC,

REPUBLIKA ESTOŃSKA,

IRLANDIA,

REPUBLIKA CHORWACJI,

REPUBLIKA GRECKA,

KRÓLESTWO HISZPANII,

REPUBLIKA FRANCUSKA,

REPUBLIKA WŁOSKA,

REPUBLIKA CYPRYJSKA,

REPUBLIKA ŁOTEWSKA,

REPUBLIKA LITEWSKA,

WIELKIE KSIĘSTWO LUKSEMBURGA,

WĘGRY,

REPUBLIKA MALTY,

KRÓLESTWO NIDERLANDÓW,

REPUBLIKA AUSTRII,

RZECZPOSPOLITA POLSKA,

REPUBLIKA PORTUGALSKA,

RUMUNIA,

REPUBLIKA SŁOWENII,

REPUBLIKA SŁOWACKA,

REPUBLIKA FINLANDII,

KRÓLESTWO SZWECJI oraz

ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ,

z jednej strony, zwane dalej łącznie „Stroną UE”, oraz

SOCJALISTYCZNA REPUBLIKA WIETNAMU,

z drugiej strony, zwana dalej „Wietnamem”,

wspólnie zwane dalej „Stronami”,

UZNAJĄC swoje długotrwale i silne partnerstwo oparte na wspólnych zasadach i wartościach odzwierciedlonych w *Umowie ramowej o wszechstronnym partnerstwie i współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Socjalistyczną Republiką Wietnamu, z drugiej strony* podpisanej w Brukseli dnia 27 czerwca 2012 r. (dalej zwanej „Umową o partnerstwie i współpracy”), oraz swoje znaczące partnerstwo gospodarcze, handlowe i inwestycyjne, odzwierciedlone w *Umowie o wolnym handlu między Unią Europejską a Socjalistyczną Republiką Wietnamu*, podpisanej w Brukseli dnia dd/mm/rrrr (dalej zwanej „Umową o wolnym handlu);

DAŻĄC do dalszego zacieśnienia stosunków gospodarczych wpisujących się w ramy ich ogólnej współpracy międzynarodowej i w zgodzie z jej zasadami oraz przekonane, iż niniejsza Umowa stworzy nowe możliwości dla rozwoju inwestycji między wymienionymi Stronami;

UZNAJĄC, że niniejsza Umowa uzupełni wysiłki w zakresie regionalnej integracji gospodarczej i będzie im sprzyjać;

ZDECYDOWANE, by wzmocnić swoje więzi gospodarcze, handlowe i inwestycyjne zgodnie z celem zrównoważonego rozwoju, w jego wymiarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym, a także by promować inwestycje na podstawie niniejszej Umowy z uwzględnieniem wysokiego poziomu ochrony środowiska i pracy oraz właściwych standardów i umów międzynarodowych;

PRAGNĄC poprawić warunki życia, promować wzrost i stabilność gospodarczą, tworzyć nowe miejsca zatrudnienia i zwiększyć ogólny dobrobyt oraz potwierdzając w tym celu swoje zobowiązanie do promowania inwestycji;

POTWIERDZAJĄC swoje zaangażowanie na rzecz zasad zrównoważonego rozwoju w Umowie o wolnym handlu;

UZNAJĄC wagę transparentności, odzwierciedloną w zobowiązaniach Stron zawartych w Umowie o wolnym handlu;

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązania w ramach *Karty Narodów Zjednoczonych* podpisanej w San Francisco dnia 26 czerwca 1945 r. oraz mając na uwadze zasady sformułowane w *Powszechnej deklaracji praw człowieka*, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 10 grudnia 1948 r.;

UWZGLĘDNIAJĄC swoje odpowiednie prawa i obowiązki wynikające z *Porozumienia z Marrakeszu ustanawiającego Światową Organizację Handlu*, sporządzonego w Marrakeszu dnia 15 kwietnia 1994 r. (zwanego dalej „Porozumieniem WTO”) i innych wielostronnych, regionalnych i dwustronnych umów i uzgodnień, których są stronami, w szczególności Umowy o wolnym handlu;

PRAGNĄC wspierać konkurencyjność własnych przedsiębiorstw przez zapewnianie im przewidywalnych ram prawnych dla stosunków inwestycyjnych,

UZGADNIAJĄ, CO NASTĘPUJE:

ROZDZIAŁ 1

CELE I OGÓLNE DEFINICJE

ARTYKUŁ 1.1

Cel

Celem niniejszej Umowy jest poprawa stosunków inwestycyjnych między Stronami zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 1.2

Definicje

Do celów niniejszej Umowy:

- a) „osoba fizyczna pochodząca z terytorium Strony” oznacza, w przypadku Strony UE, obywatela jednego z państw członkowskich Unii zgodnie z wewnętrznymi przepisami ustawowymi¹ i wykonawczymi tego państwa, a w przypadku Wietnamu, obywatela Wietnamu, zgodnie z wewnętrznymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi tego państwa;

¹ Termin „osoba fizyczna” obejmuje osoby fizyczne stale przebywające na Łotwie, które nie są obywatelami Łotwy lub innego państwa, ale które są uprawnione, na mocy przepisów ustawowych i wykonawczych Łotwy, do otrzymania paszportu dla osób niebędących obywatelami (paszport cudzoziemca).

- b) „osoba prawna” oznacza jakikolwiek podmiot prawny właściwie ustanowiony lub w inny sposób zorganizowany zgodnie z obowiązującym prawem do celów komercyjnych lub innych, prywatny lub publiczny, w tym jakąkolwiek spółkę kapitałową, fundusz powierniczy, spółkę osobową, wspólne przedsięwzięcie, spółkę jednoosobową lub stowarzyszenie;
- c) „osoba prawna pochodząca ze Strony” oznacza osobę prawną Strony UE lub osobę prawną Wietnamu, ustanowioną zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi odpowiednio państwa członkowskiego Unii lub Wietnamu, i zaangażowaną w znaczące operacje gospodarcze¹ na terytorium odpowiednio Unii lub Wietnamu;

osoba prawna jest:

- (i) „własnością” osób fizycznych lub prawnych pochodzących z terytorium jednej ze Stron, jeśli ponad 50 % udziałów w jej kapitale jest własnością osób pochodzących odpowiednio z terytorium Strony UE lub z Wietnamu; lub

¹ Zgodnie z notyfikacją Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską przedłożoną Światowej Organizacji Handlu (WT/REG39/1), Unia i jej państwa członkowskie uznają, że pojęcie „rzeczywistego i trwałego powiązania” z gospodarką Unii, o którym mowa w art. 54 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jest równoważne pojęciu „znaczących operacji gospodarczych”. W związku z tym, w przypadku osoby prawnej ustanowionej zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Wietnamu i posiadającej jedynie siedzibę statutową lub zarząd na terytorium Wietnamu, Unia i jej państwa członkowskie stosują wobec niej korzyści wynikające z niniejszej Umowy wyłącznie, jeśli ta osoba prawna posiada rzeczywiste i trwałe powiązanie z gospodarką Wietnamu.

- (ii) „kontrolowana” przez osoby fizyczne lub prawne pochodzące z terytorium jednej ze Stron, jeżeli osoby pochodzące odpowiednio ze Strony UE lub z Wietnamu mają uprawnienia do powołania większości zarządu albo mogą w inny uprawniony sposób kierować jej działaniami;
- d) „usługi świadczone lub działania prowadzone w związku z wykonywaniem władzy publicznej” oznaczają wszelkie usługi lub działania, które nie są świadczone lub wykonywane na zasadach handlowych ani w ramach konkurencji z jednym podmiotem gospodarczym lub większą ich liczbą;
- e) „działalność gospodarcza” obejmuje działalność o charakterze przemysłowym, handlowym i zawodowym oraz działalność rzemieślniczą, a nie obejmuje usług świadczonych lub działalności prowadzonej w związku z wykonywaniem władzy publicznej;
- f) „realizacja” oznacza, w odniesieniu do inwestycji, prowadzenie i utrzymywanie inwestycji, zarządzanie nią, korzystanie z niej, a także jej sprzedaż lub rozporządzanie nią w inny sposób¹;
- g) „środki wprowadzone lub utrzymane przez Stronę” oznaczają środki wprowadzone przez:
 - (i) administrację i władze stopnia centralnego, regionalnego lub lokalnego oraz
 - (ii) organy pozarządowe sprawujące władzę delegowaną przez administrację lub władze stopnia centralnego, regionalnego lub lokalnego;

¹ Dla większej pewności należy wyjaśnić, że nie obejmuje to działań mających miejsce w czasie lub przed zakończeniem procedur wymaganych do realizacji powiązanej inwestycji zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi.

- h) „inwestycja” oznacza każdy rodzaj aktywów, które są własnością lub są kontrolowane, bezpośrednio lub pośrednio, przez inwestora pochodzącego z terytorium Strony na terytorium¹ drugiej Strony, które to aktywa posiadają takie cechy charakterystyczne inwestycji, jak: zaangażowanie kapitału lub innych zasobów, przewidywanie zysków lub korzyści, założenie ryzyka i określony czas trwania; formy, jakie inwestycja może przyjąć to:
- (i) materialna lub niematerialna, ruchoma lub nieruchoma własność, a także wszelkie inne prawa rzeczowe, takie jak najem, hipoteka, zatrzymanie i zastaw;
 - (ii) przedsiębiorstwo², a także udziały, akcje i inne formy udziałów kapitałowych w przedsiębiorstwie, wraz z wynikającymi z nich prawami;
 - (iii) obligacje, skrypty dłużne, kredyty i pożyczki oraz inne instrumenty dłużne, wraz z prawami a nich wynikającymi;
 - (iv) projekty „pod klucz”, budowa, zarządzanie, produkcja, koncesja, podział dochodów i inne podobne umowy;

¹ Dla większej pewności należy wyjaśnić, że terytorium Strony obejmuje jego wyłączną strefę ekonomiczną i szelf kontynentalny, jak wskazano w *Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza* podpisanej w Montego Bay dnia 10 grudnia 1982 r. (dalej zwanej „UNCLOS”).

² Do celów definicji „inwestycji” „przedsiębiorstwo” nie obejmuje przedstawicielstwa. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że na podstawie faktu, iż przedstawicielstwo jest ustanowione na terytorium Strony, nie uznaje się, że istnieje tam inwestycja.

- (v) roszczenia pieniężne lub dotyczące innych aktywów lub wykonania zobowiązań umownych, mające wartość ekonomiczną¹; oraz
- (vi) prawa własności intelektualnej² oraz wartość firmy;

zwroty, które są inwestowane, są traktowane jako inwestycje, pod warunkiem posiadania cech inwestycji, a wszelka zmiana sposobu inwestowania lub reinwestowania aktywów nie ma wpływu na zakwalifikowanie ich jako inwestycji, o ile utrzymują cechy inwestycji;

¹ Dla większej pewności należy wyjaśnić, że roszczenia pieniężne nie obejmują roszczeń pieniężnych wynikających wyłącznie z umów handlowych sprzedaży towarów lub usług przez osobę fizyczną lub prawną na terytorium Strony osobie fizycznej lub prawnej na terytorium drugiej Strony, ani finansowania takiej umowy w inny sposób niż za pomocą kredytu, o którym mowa w ppkt (iii), bądź jakiegokolwiek powiązanego zarządzenia, wyroku lub orzeczenia arbitrażowego.

² Do celów niniejszej Umowy pojęcie praw własności intelektualnej odnosi się co najmniej do wszystkich kategorii własności intelektualnej, o których mowa w części II sekcje 1–7 Porozumienia TRIPS:

- a) prawo autorskie i prawa pokrewne,
- b) znaki towarowe,
- c) oznaczenia geograficzne,
- d) wzory przemysłowe,
- e) patenty,
- f) wzory masek (topografie) układów scalonych,
- g) ochrona informacji nieujawnionych oraz
- h) odmiany roślin.

- i) „inwestor Strony” oznacza osobę fizyczną Strony lub osobę prawną Strony, która to osoba dokonała inwestycji na terytorium drugiej Strony;
- j) „zwroty” oznaczają wszelkie kwoty uzyskane lub wynikające z inwestycji lub reinwestycji, w tym zyski, dywidendy, zyski kapitałowe, opłaty koncesyjne, odsetki, płatności związane z prawami własności intelektualnej, świadczenia rzeczowe i wszelkie inne legalne dochody;
- k) „środek” oznacza wszelkie środki stosowane przez Stronę, w formie ustaw, rozporządzeń, regul, procedur, decyzji, działań administracyjnych lub w jakiegokolwiek innej formie;
- l) „osoba” oznacza osobę fizyczną albo osobę prawną;
- m) „państwo trzecie” oznacza państwo lub terytorium, które nie są objęte terytorialnym zakresem stosowania niniejszej Umowy określonym w art. 4.22 (Terytorialny zakres stosowania);
- n) „Strona UE” oznacza Unię lub jej państwa członkowskie, bądź też Unię i jej państwa członkowskie w ramach ich odpowiednich obszarów kompetencji wynikających z Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;
- o) „Strona” oznacza Stronę UE lub Wietnam;

- p) „wewnętrzne” oznacza środki dotyczące ustawodawstwa, prawa lub przepisów ustawowych i wykonawczych w przypadku Unii i jej państw członkowskich¹, a w przypadku Wietnamu odpowiednio ustawodawstwo, prawo lub przepisy ustawowe i wykonawcze na poziomie centralnym, regionalnym lub lokalnym; oraz
- q) „inwestycja objęta niniejszą Umową” oznacza inwestycję inwestora Strony na terytorium drugiej Strony, istniejącą w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy lub dokonaną bądź nabytą po tym terminie, która została zrealizowana zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawowymi i wykonawczymi drugiej Strony.

ROZDZIAŁ 2

OCHRONA INWESTYCJI

ARTYKUŁ 2.1

Zakres

1. Niniejszy rozdział stosuje się do:
 - a) inwestycji objętych niniejszą Umową oraz
 - b) inwestorów Strony w odniesieniu do realizacji ich inwestycji objętych niniejszą Umową.

¹ Dla większej pewności należy wyjaśnić, że wewnętrzne przepisy ustawowe i wykonawcze państw członkowskich obejmują przepisy ustawowe i wykonawcze Unii.

2. Art. 2.3 (Traktowanie narodowe) i art. 2.4 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania) nie mają zastosowania do:

- a) usług audiowizualnych
- b) wydobywania, wytwarzania i przetwarzania¹ materiałów jądrowych;
- c) produkcji broni, amunicji i materiałów wojskowych lub handlu nimi;
- d) krajowego kabotażu morskiego²;
- e) krajowych i międzynarodowych usług transportu lotniczego, regularnego lub nieregularnego, oraz usług bezpośrednio związanych z wykonywaniem praw przewozowych, innych niż:
 - (i) usługi w zakresie naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego, podczas których statek powietrzny jest wycofany z użytku;

¹ Dla większej pewności należy wyjaśnić, że przetwarzanie materiałów jądrowych obejmuje wszystkie działania objęte Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Rodzajów Działalności określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, N 4, ISIC REV 3.1, 2002 kod 2330.

² Bez uszczerbku dla zakresu działalności, która stanowi kabotaż na podstawie wewnętrznych przepisów ustawowych i wykonawczych, krajowy kabotaż morski w rozumieniu niniejszej podsekcji obejmuje przewozy pasażerskie lub przewozy towarów między portem lub miejscem znajdującym się w państwie członkowskim Unii albo w Wietnamie a innym portem lub miejscem znajdującym się w tym samym państwie członkowskim Unii albo w Wietnamie, w tym na jego szelfie kontynentalnym, jak stanowi UNCLOS, oraz ruch rozpoczynający i kończący się w tym samym porcie lub miejscu znajdującym się w państwie członkowskim Unii albo w Wietnamie.

(ii) sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego;

(iii) usługi komputerowego systemu rezerwacji;

(iv) obsługa naziemna oraz

(v) usługi obsługi portów lotniczych;

oraz

f) usługi świadczone i działania przeprowadzane w związku z wykonywaniem władzy publicznej.

3. Art. 2.3 (Traktowanie narodowe) i art. 2.4 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania) nie mają zastosowania do subsydiów przyznanych przez Strony¹.

4. Niniejszego rozdziału nie stosuje się do odpowiednich systemów zabezpieczenia społecznego Stron ani do działań prowadzonych na terytorium każdej ze Stron, które związane są, nawet tylko sporadycznie, z wykonywaniem władzy publicznej.

¹ W przypadku Strony UE „subsydium” obejmuje „pomoc państwa”, zgodnie z definicją zawartą w prawie unijnym. W przypadku Wietnamu „subsydium” obejmuje zachęty inwestycyjne i pomoc inwestycyjną, taką jak pomoc w miejscu produkcji, szkolenie w zakresie zasobów ludzkich oraz działania wzmacniające konkurencyjność, takie jak pomoc w zakresie technologii, badań i rozwoju, pomocy prawnej, informacji rynkowych i promocji.

5. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do środków dotyczących osób fizycznych starających się o dostęp do rynku pracy Strony ani do środków dotyczących obywatelstwa, stałego pobytu lub stałego zatrudnienia.

6. Z wyjątkiem art. 2.1 (Zakres), art. 2.2 (Inwestycje a środki regulacyjne i cele) i art. 2.5 (Traktowanie inwestycji) do art. 2.9 (Subrogacja), żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako ograniczające obowiązki Stron na podstawie rozdziału 9 (Zamówienia rządowe) Umowy o wolnym handlu lub nakładające jakiegokolwiek dodatkowe obowiązki w odniesieniu do zamówień rządowych. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że środki odnoszące się do zamówień rządowych, które są zgodne z rozdziałem 9 (Zamówienia rządowe) Umowy o wolnym handlu, nie są uznawane za naruszenie art. 2.1 (Zakres), art. 2.2 (Inwestycje a środki regulacyjne i cele) i art. 2.5 (Traktowanie inwestycji) do art. 2.9 (Subrogacja).

ARTYKUŁ 2.2

Inwestycje a środki regulacyjne i cele

1. Strony potwierdzają swoje prawo do wprowadzania regulacji na swoim terytorium w celu osiągnięcia uzasadnionych celów polityki, takich jak ochrona zdrowia publicznego, bezpieczeństwa, środowiska lub moralności publicznej, ochrona socjalna lub ochrona konsumenta lub promowanie i ochrona różnorodności kulturowej.

2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszego rozdziału nie można interpretować jako zobowiązania Strony, że nie zmieni ona swoich ram prawnych i regulacyjnych, w tym w sposób, który może negatywnie wpłynąć na realizację inwestycji lub oczekiwania inwestora w odniesieniu do zysków.

3. Należy wyjaśnić dla większej pewności i z zastrzeżeniem ust. 4, że decyzja Strony o tym, by nie udzielić, odnowić lub utrzymać subsydium lub dotacji nie stanowi naruszenia postanowień niniejszego rozdziału w następujących okolicznościach:

- a) wobec braku jakichkolwiek szczegółowych zobowiązań względem inwestora Strony lub inwestycji objętej niniejszą Umową na mocy prawa lub umowy dotyczących udzielenia, odnowienia lub utrzymania takiego subsydium lub takiej dotacji; lub
- b) zgodnie z wszelkimi warunkami, od których zależy udzielenie, odnowienie lub utrzymanie danego subsydium lub dotacji.

4. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane jako uniemożliwiające Stronie zaprzestania udzielania subsydium¹ lub żądania jego zwrotu, lub zobowiązujące Stronę do zapewnienia rekompensaty inwestorowi z tego tytułu, jeżeli takie działanie zostało zarządzone przez jeden z jej właściwych organów wymienionych w załączniku 1 (Właściwe organy).

¹ W przypadku Strony UE „subsydium” obejmuje „pomoc państwa”, zgodnie z definicją zawartą w prawie unijnym. W przypadku Wietnamu „subsydium” obejmuje zachęty inwestycyjne i pomoc inwestycyjną, taką jak pomoc w miejscu produkcji, szkolenie w zakresie zasobów ludzkich oraz działania wzmacniające konkurencyjność, takie jak pomoc w zakresie technologii, badań i rozwoju, pomoc prawna, pomoc w zakresie informacji rynkowych i promocji.

ARTYKUŁ 2.3

Traktowanie narodowe

1. Każda ze Stron przyznaje inwestorom pochodzącym z terytorium drugiej Strony i ich inwestycjom objętym niniejszą Umową, w odniesieniu do realizacji inwestycji objętych niniejszą Umową, traktowanie nie mniej korzystne niż to, które przyznaje jej własnym inwestorom i ich inwestycjom w podobnych sytuacjach.
2. Niezależnie od postanowień ust. 1 oraz, w przypadku Wietnamu, z zastrzeżeniem załącznika 2 (Zwolnienie dla Wietnamu dotyczące traktowania narodowego), Strona może wprowadzić lub utrzymać dowolny środek w odniesieniu do realizacji inwestycji objętej niniejszą Umową, chyba że taki środek jest niezgodny ze zobowiązaniami określonymi odpowiednio w załączniku 8-A (Wykaz szczegółowych zobowiązań Unii) lub załączniku 8-B (Wykaz szczegółowych zobowiązań Wietnamu) do Umowy o wolnym handlu, jeżeli środek ten:
 - a) został wprowadzony najpóźniej w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy;
 - b) jest środkiem, o którym mowa w lit. a), który został utrzymany, zastąpiony lub zmieniony po wejściu w życie niniejszej Umowy, pod warunkiem że środek ten jest nie mniej zgodny z postanowieniami ust. 1 po takim utrzymaniu, zastąpieniu lub zmianie niż przed utrzymaniem, zastąpieniem lub zmianą lub

- c) nie jest objęty postanowieniami lit. a) ani b), pod warunkiem że nie jest stosowany wobec inwestycji prowadzonych na terytorium Strony przed wejściem w życie takiego środka ani nie jest stosowany w sposób powodujący straty lub szkody¹ dla takich inwestycji.

ARTYKUŁ 2.4

Klauzula najwyższego uprzywilejowania

1. Każda ze Stron przyznaje inwestorom pochodzącym z terytorium drugiej Strony i ich inwestycjom objętym niniejszą Umową, w odniesieniu do realizacji inwestycji objętych niniejszą Umową, traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie, które przyznaje inwestorom z państw trzecich i ich inwestycjom w podobnych sytuacjach.
2. Ust. 1 nie ma zastosowania do następujących sektorów:
 - a) usługi łączności, z wyjątkiem usług pocztowych i telekomunikacyjnych;
 - b) usługi rekreacyjne, kulturowe i sportowe;

¹ Do celów niniejszej litery Strony uzgadniają, że jeśli Strona zapewniła rozsądny okres przejściowy dla wdrożenia środka lub podjęła jakiegokolwiek inne próby zaradzenia wpływowi środka na inwestycje przeprowadzone przed wejściem w życie tego środka, czynniki te zostaną uwzględnione przy określaniu, czy środek powoduje straty lub szkody dla inwestycji przeprowadzonych przed wejściem w życie tego środka.

- c) rybołówstwo i akwakultura;
- d) leśnictwo i łowiectwo oraz
- e) górnictwo, w tym wydobywanie ropy i gazu ziemnego.

3. Ust. 1 nie należy interpretować jako zobowiązującego Stronę do rozszerzenia na inwestorów pochodzących z terytorium drugiej Strony lub ich inwestycje objęte niniejszą Umową korzyści wynikających z jakiegokolwiek traktowania przyznanego na podstawie jakiegokolwiek umowy dwustronnej, regionalnej lub międzynarodowej, która weszła w życie przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy.

4. Ust. 1 nie należy interpretować jako zobowiązującego Stronę do rozszerzenia na inwestorów pochodzących z terytorium drugiej Strony lub ich inwestycje objęte niniejszą Umową korzyści wynikających z:

- a) jakiegokolwiek traktowania przyznanego na podstawie jakiegokolwiek umowy dwustronnej, regionalnej lub wielostronnej, która obejmuje zobowiązania do zniesienia zasadniczo wszelkich przeszkód dla inwestycji między stronami lub wymaga zbliżenia prawodawstwa stron w przynajmniej jednym sektorze gospodarki¹;
- b) jakiegokolwiek traktowania przyznanego na podstawie umowy międzynarodowej w sprawie unikania podwójnego opodatkowania albo innej umowy międzynarodowej lub innego porozumienia międzynarodowego odnoszących się całkowicie lub głównie do opodatkowania lub

¹ Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Wspólnota Gospodarcza ASEAN wchodzi w zakres pojęcia umowy regionalnej wspomnianego w lit. a).

- c) jakiegokolwiek traktowania przyznanego na podstawie środków gwarantujących uznanie kwalifikacji, licencji lub środków ostrożności zgodnie z art. VII *Układu ogólnego w sprawie handlu usługami*¹ lub jego załącznikiem dotyczącym usług finansowych.

5. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że termin „traktowanie”, o którym mowa w ust. 1, nie obejmuje procedur ani mechanizmów rozstrzygania sporów, takich jak te uwzględnione w rozdziale 3 (Rozstrzyganie sporów) sekcja B (Rozstrzyganie sporów między inwestorami a Stronami), przewidzianych w innych umowach dwustronnych, regionalnych lub międzynarodowych. Obowiązki materialne wynikające z takich umów nie stanowią same w sobie „traktowania” i w związku z tym nie mogą być brane pod uwagę przy ocenie naruszenia niniejszego artykułu. Środki wprowadzane przez Stronę na podstawie tych obowiązków materialnych uznaje się za „traktowanie”.

6. Niniejszy artykuł należy interpretować zgodnie z zasadą *ejusdem generis*².

¹ W załączniku 1b do Porozumienia z Marrakeszu ustanawiającego Światową Organizację Handlu, sporządzonego dnia 15 kwietnia 1994 r.

² Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszego ustępu nie można rozumieć jako uniemożliwiającego interpretację innych postanowień niniejszej Umowy, w stosownych przypadkach, zgodnie z zasadą *ejusdem generis*.

ARTYKUŁ 2.5

Traktowanie inwestycji

1. Każda ze Stron zapewnia sprawiedliwe i równe traktowanie oraz pełną ochronę i bezpieczeństwo inwestorów pochodzących z terytorium drugiej Strony oraz inwestycji objętych niniejszą Umową zgodnie z ust. 2–7 i załącznikiem 3 (Porozumienie w sprawie traktowania inwestycji).
2. Strona nie wywiązuje się z obowiązku sprawiedliwego i równego traktowania, o którym mowa w ust. 1, jeżeli środek lub szereg środków stanowi:
 - a) odmowę ochrony prawnej w postępowaniu karnym, cywilnym lub administracyjnym;
 - b) podstawowe naruszenie zasad sprawiedliwości proceduralnej w postępowaniu sądowym i administracyjnym;
 - c) oczywistą arbitralność;
 - d) ukierunkowaną, całkowicie bezprawną dyskryminację, tj. dyskryminację ze względu na płeć, rasę lub religię;
 - e) niewłaściwe traktowanie, takie jak przymus, nadużycie władzy lub podobne działanie w złej wierze; lub
 - f) naruszenie jakichkolwiek dalszych elementów obowiązku sprawiedliwego i równego traktowania przyjętego przez Strony zgodnie z ust. 3.

3. Traktowanie niewymienione w ust. 2 może stanowić naruszenie sprawiedliwego i równego traktowania w przypadku, gdy Strony tak ustaliły zgodnie z procedurami przewidzianymi w art. 4.3 (Zmiany).

4. Stosując przepisy ust. 1–3, organ rozstrzygania sporów utworzony na mocy rozdziału 3 (Rozstrzyganie sporów) może wziąć pod uwagę, czy Strona złożyła inwestorowi pochodzącemu z terytorium drugiej Strony szczególne oświadczenie, mające na celu doprowadzenie do realizacji inwestycji objętej niniejszą Umową, które stworzyło uzasadnione oczekiwania, i na którym inwestor oparł się przy podejmowaniu decyzji o zrealizowaniu lub utrzymaniu tej inwestycji, a których to oczekiwań Strona następnie nie spełniła.

5. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że określenie „pełna ochrona i bezpieczeństwo”, o którym mowa w ust. 1, odnosi się do obowiązków Strony w zakresie działania, jakie może być w uzasadniony sposób niezbędne do ochrony bezpieczeństwa fizycznego inwestorów i inwestycji objętych niniejszą Umową.

6. Jeżeli Strona zawarła pisemną umowę z inwestorami pochodzącymi z terytorium drugiej Strony lub inwestycjami objętymi niniejszą Umową, która to umowa spełnia wszystkie poniższe warunki, Strona ta nie narusza tej umowy, wykonując władzę publiczną. Warunki te są następujące:

- a) pisemna umowa zostaje podpisana i wchodzi w życie po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy¹;

¹ Dla większej pewności należy wyjaśnić, że pisemna umowa, która zostaje zawarta i wchodzi w życie po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, nie obejmuje odnowienia ani przedłużenia umowy zgodnie z postanowieniami pierwotnej umowy oraz na tych samych lub zasadniczo tych samych warunkach co pierwotna umowa, która została zawarta i weszła w życie przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy.

- b) inwestor opiera się na pisemnej umowie w podejmowaniu decyzji o zrealizowaniu lub utrzymaniu inwestycji objętej niniejszą Umową innej niż sama umowa na piśmie, a naruszenie powoduje faktyczne szkody dla tej inwestycji;
 - c) pisemna umowa¹ tworzy wymianę praw i obowiązków w związku ze wspomnianą inwestycją, wiążącą obie strony; oraz
 - d) w pisemnej umowie nie zawarto klauzuli dotyczącej rozstrzygania sporów między stronami tej umowy w drodze arbitrażu międzynarodowego.
7. Naruszenie innych postanowień niniejszej Umowy lub odrębnego porozumienia międzynarodowego nie oznacza, że nastąpiło naruszenie postanowień niniejszego artykułu.

ARTYKUŁ 2.6

Rekompensaty z tytułu strat

1. Inwestorzy Strony, których inwestycje objęte niniejszą Umową poniosły straty w wyniku wojny lub innego konfliktu zbrojnego, rewolucji, krajowego stanu wyjątkowego, buntu, powstania lub zamieszek na terytorium drugiej Strony, korzystają z traktowania przyznanego przez tę drugą Stronę w zakresie zwrotu, zadośćuczynienia, rekompensaty lub innej formy rozliczenia, które nie jest mniej korzystne od traktowania przyznanego przez tę drugą Stronę swoim własnym inwestorom lub inwestorom z jakiegokolwiek państwa trzeciego.

¹ Termin „pisemna umowa” oznacza umowę w formie pisemnej, zawartą przez Stronę z inwestorem pochodzącym z terytorium drugiej Strony lub jego inwestycją oraz negocjowaną i realizowaną przez obie strony, czy to w ramach jednego instrumentu, czy też wielu instrumentów;

2. Nie naruszając postanowień ust. 1, inwestorzy Strony, którzy, w jakiejkolwiek sytuacji opisanej w ust. 1, ponieśli szkody na terytorium drugiej Strony, otrzymają od drugiej Strony niezwłoczny, odpowiedni i skuteczny zwrot lub rekompensatę, jeśli straty te wynikają z:

- a) przejęcia inwestycji objętej niniejszą Umową lub jej części przez siły zbrojne lub władze drugiej Strony; lub
- b) zniszczenia inwestycji objętej niniejszą Umową lub jej części przez siły zbrojne lub władze drugiej Strony,

które to zniszczenie nie było konieczne ze względu na sytuację.

ARTYKUŁ 2.7

Wywłaszczenie

1. Strona nie dokonuje nacjonalizacji ani wywłaszczenia inwestycji objętych niniejszą Umową inwestorów pochodzących z terytorium drugiej Strony, bezpośrednio lub pośrednio poprzez środki mające skutek równoważny z nacjonalizacją lub wywłaszczeniem (dalej zwane „wywłaszczeniem”), z wyjątkiem sytuacji, gdy:

- a) dotyczy to celu publicznego;
- b) jest to wynikiem rzetelnego postępowania sądowego;

c) nie ma to charakteru dyskryminacyjnego; oraz

d) zaoferowano w zamian szybką, odpowiednią i skuteczną rekompensatę.

2. Rekompensata, o której mowa w ust. 1, powinna być na poziomie godziwej wartości rynkowej inwestycji objętej niniejszą Umową określonej niezwłocznie przed tym, jak wywłaszczenie lub zbliżające się wywłaszczenie zostało podane do wiadomości publicznej, w zależności od tego, które z tych wydarzeń miało miejsce wcześniej, wraz z odsetkami opartymi na rozsądnych stopach rynkowych, które ustalono w warunkach rynkowych, uwzględniając czas, jaki upłynął od momentu wywłaszczenia do terminu wypłaty rekompensaty. Taka rekompensata jest faktycznie możliwa do uzyskania, daje się swobodnie transferować zgodnie z art. 2.8 (Transfer) i jest dokonywana niezwłocznie.

3. Niezależnie od ust. 1 i 2, w przypadku gdy Wietnam jest stroną wywłaszczającą, wszelkie środki dotyczące wywłaszczenia bezpośredniego odnoszące się do gruntów są:

a) środkami celowymi, zgodnie z mającymi zastosowanie wewnętrznymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi¹; oraz

b) w chwili wypłaty rekompensaty równoważne z wartością rynkową, przy jednoczesnym uznaniu obowiązujących wewnętrznych przepisów ustawowych i wykonawczych.

4. Wydawanie obowiązkowych licencji w odniesieniu do praw własności intelektualnej nie stanowi wywłaszczenia w rozumieniu ust. 1, w zakresie, w jakim takie wydanie licencji jest zgodne z *Porozumieniem w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej* zawartym w załączniku 1C do Porozumienia WTO (zwanym dalej „porozumieniem TRIPS”).

¹ Mającymi zastosowanie wewnętrznymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi są: wietnamska ustawa o gruntach nr 45/2013/QH13 i dekret nr 44/2014/ND-CP o regulacji cen gruntów, obowiązujące na dzień wejścia w życie niniejszej Umowy.

5. Inwestor, którego dotyczy wywłaszczenie, ma prawo, zgodnie z przepisami Strony wywłaszczającej, do szybkiego rozpatrzenia swojego roszczenia i wyceny swojej inwestycji przez organ sądowy lub inny niezależny organ tej Strony.

6. Niniejszy artykuł należy interpretować zgodnie z załącznikiem 4 (Porozumienie w sprawie wywłaszczenia).

ARTYKUŁ 2.8

Transfer

Każda ze Stron zapewnia, aby wszelkie transfery odnoszące się do inwestycji objętych niniejszą Umową były dokonywane w walucie w pełni wymiennej bez ograniczeń lub opóźnień i według rynkowego kursu wymiany obowiązującego w dniu transferu. Takie transfery obejmują:

- a) wkłady kapitałowe, takie jak środki podstawowe i dodatkowe na utrzymanie, rozwój lub rozbudowę inwestycji;
- b) zyski, dywidendy, zyski kapitałowe i inne zwroty, przychody ze sprzedaży całej lub części inwestycji albo z częściowej lub całkowitej likwidacji inwestycji;
- c) płatności odsetek, opłat licencyjnych, opłat za zarządzanie i pomoc techniczną oraz innych opłat;

- d) płatności dokonane w ramach umowy, której stroną jest inwestor lub inwestycja objęta niniejszą Umową, w tym płatności dokonane zgodnie z umową pożyczki;
- e) przychody i inne wynagrodzenia personelu pochodzącego z zagranicy i pracującego przy inwestycji;
- f) płatności dokonywane zgodnie z art. 2.6 (Rekompensaty z tytułu strat) i art. 2.7 (Wywłaszczenie); oraz
- g) wypłaty odszkodowań na podstawie orzeczenia wydanego na mocy rozdziału 3 (Rozstrzyganie sporów) sekcja B (Rozstrzyganie sporów między inwestorami a Stronami).

ARTYKUŁ 2.9

Subrogacja

Jeżeli Strona lub jej agencja dokonuje płatności w ramach zabezpieczenia, gwarancji lub umowy ubezpieczenia, którą zawarła w odniesieniu do inwestycji przeprowadzonej przez jednego ze swoich inwestorów na terytorium drugiej Strony, druga Strona uznaje subrogację lub transfer wszystkich praw lub tytułów lub cesję wszelkich roszczeń dotyczących takiej inwestycji. Strona lub agencja ma prawo do egzekwowania praw lub roszczeń objętych cesją lub subrogacją w takim samym zakresie, w jakim miało to miejsce w przypadku pierwotnych praw lub roszczeń inwestora. Takie prawa mogą być egzekwowane przez Stronę lub jej agencję lub inwestora, wyłącznie jeżeli Strona lub jej agencja na to zezwoli.

ROZDZIAŁ 3

ROZSTRZYGANIE SPORÓW

SEKCJA A

ROZSTRZYGANIE SPORÓW MIĘDZY STRONAMI

PODSEKCJA 1

CEL I ZAKRES STOSOWANIA

ARTYKUŁ 3.1

Cel

Celem niniejszego rozdziału jest ustanowienie skutecznego i efektywnego mechanizmu unikania oraz rozstrzygania sporów między Stronami w zakresie wykładni i stosowania niniejszej Umowy z myślą o znalezieniu wspólnie uzgodnionego rozwiązania.

ARTYKUŁ 3.2

Zakres

Niniejszy rozdział ma zastosowanie do unikania i rozstrzygania wszelkich sporów między Stronami dotyczących wykładni i stosowania postanowień niniejszej Umowy, chyba że w Umowie przewidziano inaczej.

PODSEKCJA 2

KONSULTACJE I MEDIACJA

ARTYKUŁ 3.3

Konsultacje

1. Strony dokładają starań, by rozstrzygać wszelkie spory, o których mowa w art. 3.2 (Zakres), podejmując konsultacje prowadzone w dobrej wierze w celu znalezienia wspólnie uzgodnionego rozwiązania.
2. Strona wnioskuję o przeprowadzenie konsultacji, kierując do drugiej Strony pisemny wniosek określający odnośny środek oraz stosowne postanowienia niniejszej Umowy, którego kopia zostaje przesłana Komitetowi ustanowionemu na mocy art. 4.1 (Komitet).

3. Konsultacje są przeprowadzane w ciągu 30 dni od otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 2, i o ile Strony nie postanowiły inaczej, odbywają się na terytorium Strony, do której kierowany jest wniosek. Konsultacje uznaje się za zakończone w ciągu 45 dni od otrzymania wniosku, chyba że obie Strony postanowią je kontynuować. Konsultacje, w szczególności wszystkie ujawnione informacje i stanowiska, jakie Strony zajęły, są poufne i pozostają bez uszczerbku dla praw każdej ze Stron w dalszych postępowaniach.

4. Konsultacje w sprawach pilnych, w tym dotyczących towarów łatwo psujących się, towarów sezonowych lub usług sezonowych, przeprowadza się w terminie 15 dni od otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 2. Konsultacje uznaje się za zakończone w ciągu 20 dni, chyba że obie Strony postanowią je kontynuować.

5. Strona, która zwróciła się o konsultacje, może odwołać się do art. 3.5 (Wszczęcie procedury arbitrażowej), jeżeli:

- a) druga Strona nie odpowie na wniosek o konsultacje w terminie 15 dni od jego otrzymania;
- b) konsultacje nie odbędą się w terminie określonym w ust. 3 lub 4;
- c) Strony postanowią nie przeprowadzać konsultacji; lub
- d) konsultacje zakończono bez wspólnie uzgodnionego rozwiązania.

6. Podczas konsultacji każda ze Stron udziela wystarczających informacji opartych na faktach, aby umożliwić zbadanie tego, w jaki sposób dany środek może wpłynąć na funkcjonowanie i stosowanie niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 3.4

Mechanizm mediacji

Strony mogą w każdej chwili wyrazić zgodę na rozpoczęcie procedury mediacji na podstawie załącznika 9 (Mechanizm mediacji) w odniesieniu do wszelkich środków negatywnie wpływających na inwestycje między Stronami.

PODSEKCJA 3

PROCEDURY ROZSTRZYGANIA SPORÓW

ARTYKUŁ 3.5

Wszczęcie procedury arbitrażowej

1. W przypadku gdy Stronom nie udało się rozstrzygnąć sporu w drodze konsultacji przewidzianych w art. 3.3 (Konsultacje), Strona, która wniosła o konsultacje, może złożyć wniosek o powołanie organu arbitrażowego.

2. Wniosek o powołanie organu arbitrażowego przedkłada się na piśmie drugiej Stronie, a jego kopię – Komitetowi. Strona skarżąca określa we wniosku środek, którego dotyczy skarga, oraz wyjaśnia, w jaki sposób środek ten narusza postanowienia niniejszej Umowy, w taki sposób, że wyraźnie stanowi to podstawę prawną dla wniesienia skargi.

ARTYKUŁ 3.6

Zakres zadań organu arbitrażowego

O ile w ciągu 10 dni od dnia wyboru arbitrów Strony nie postanowią inaczej, zakres zadań organu arbitrażowego jest następujący:

„zbadanie, w świetle odpowiednich postanowień niniejszej Umowy przywołanych przez Strony, sprawy zgłoszonej we wniosku o powołanie organu arbitrażowego na podstawie art. 3.5 (Wszczęcie procedury arbitrażowej), w celu wydania orzeczenia w sprawie zgodności danego środka z postanowieniami, o których mowa w art. 3.2 (Zakres), a także w celu przedstawienia w sprawozdaniu ustaleń faktycznych, ustaleń co do możliwości zastosowania odpowiednich postanowień oraz wydania podstawowego uzasadnienia wszelkich ustaleń i zaleceń, zgodnie z art. 3.10 (Sprawozdanie wstępne) i 3.11 (Sprawozdanie końcowe)”.

ARTYKUŁ 3.7

Powołanie organu arbitrażowego

1. W skład organu arbitrażowego wchodzi trzech arbitrów.
2. W ciągu 10 dni od otrzymania przez Stronę obwinioną wniosku o powołanie organu arbitrażowego, Strony konsultują się ze sobą w celu uzgodnienia składu organu arbitrażowego.
3. W przypadku gdy Strony nie osiągną porozumienia w kwestii składu organu arbitrażowego w terminie określonym w ust. 2, każda ze Stron może wyznaczyć arbitra spośród osób wskazanych w swojej części listy sporządzonej na podstawie art. 3.23 (Lista arbitrów) w ciągu 10 dni od upływu terminu określonego w ust. 2. Jeżeli Strona nie wyznaczy arbitra ze swojej części listy, arbitra wybiera w drodze losowania, na wniosek drugiej Strony, przewodniczący Komitetu lub osoba przez niego wyznaczona, spośród osób wskazanych w części listy dotyczącej tej Strony, sporządzonej na podstawie art. 3.23 (Lista arbitrów).
4. W przypadku gdy Strony nie osiągną porozumienia w kwestii przewodniczącego organu arbitrażowego w terminie określonym w ust. 2, przewodniczący Komitetu lub osoba przez niego wyznaczona wybiera przewodniczącego organu arbitrażowego w drodze losowania, na wniosek Strony, spośród osób wskazanych w części listy zawierającej kandydatów na przewodniczących, sporządzonej na podstawie art. 3.23 (Lista arbitrów).
5. Przewodniczący Komitetu lub osoba przez niego wyznaczona wybiera arbitrów w ciągu pięciu dni od otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 3 lub 4.

6. Dniem powołania organu arbitrażowego jest dzień, w którym wszyscy trzech wybrani arbitrzy powiadomili Strony o przyjęciu tej roli zgodnie z załącznikiem 7 (Regulamin wewnętrzny).

7. Jeżeli do czasu złożenia wniosku na podstawie ust. 3 lub 4 którakolwiek z list przewidzianych w art. 3.23 (Lista arbitrów) nie została sporządzona lub nie zawiera wystarczającej liczby nazwisk, arbitrowi wyłania się w drodze losowania spośród osób formalnie zaproponowanych przez obie Strony, a w przypadku gdy tylko jedna Strona przedstawiła swoje propozycje – przez jedną ze Stron.

ARTYKUŁ 3.8

Procedura rozstrzygania sporów przez organ arbitrażowy

1. Zasady i procedury ustanowione w niniejszym artykule, załącznikach 7 (Regulamin wewnętrzny) i 8 (Kodeks postępowania arbitrów i mediatorów) regulują procedury rozstrzygania sporów stosowane przez organ arbitrażowy.

2. O ile Strony nie postanowią inaczej, spotykają się one z organem arbitrażowym w ciągu 10 dni od dnia jego powołania w celu ustalenia wszelkich kwestii, które Strony lub organ arbitrażowy uznają za stosowne, włącznie z harmonogramem postępowania oraz wynagrodzeniem i wydatkami arbitrów, zgodnie z załącznikiem 7 (Regulamin wewnętrzny). Arbitrzy i przedstawiciele Stron mogą brać udział w tym spotkaniu za pośrednictwem telefonu lub wideokonferencji.

3. O miejscu rozprawy decydują Strony za obopólną zgodą. Jeżeli Strony nie uzgodnią miejsca rozprawy, odbywa się ona w Brukseli, gdy Stroną skarżącą jest Wietnam, a w Hanoi, gdy Stroną skarżącą jest Strona UE.
4. Wszelkie rozprawy mają charakter jawny, chyba że załącznik 7 (Regulamin wewnętrzny) stanowi inaczej.
5. Zgodnie z załącznikiem 7 (Regulamin wewnętrzny) Stronom daje się możliwość uczestnictwa w prezentacjach, oświadczenia, argumentach i replikach w ramach postępowania. Wszelkie informacje lub oświadczenia pisemne przedłożone organowi arbitrażowemu przez Stronę, w tym wszelkie uwagi dotyczące opisowej części sprawozdania wstępnego, odpowiedzi na pytania organu arbitrażowego oraz uwagi Strony dotyczące tych odpowiedzi, są udostępniane drugiej Stronie.
6. Jeżeli w ciągu trzech dni od dnia powołania organu arbitrażowego Strony nie uzgodnią inaczej, organ arbitrażowy może, zgodnie z załącznikiem 7 (Regulamin wewnętrzny), otrzymać od osoby fizycznej lub prawnej mającej siedzibę na terytorium Strony dobrowolne oświadczenia pisemne (*amicus curiae*).
7. Na potrzeby wewnętrznych obrad organ arbitrażowy spotyka się na posiedzeniu niejawnym, w którym uczestniczą wyłącznie arbitrzy. Organ arbitrażowy może również zezwolić na obecność w obradach swoich asystentów. Obrady organu arbitrażowego i przedstawione mu dokumenty są poufne.

ARTYKUŁ 3.9

Orzeczenie wstępne w pilnych przypadkach

Na wniosek Strony organ arbitrażowy wydaje orzeczenie wstępne stwierdzające, czy dana sprawa jest pilna, w ciągu 10 dni od dnia jego powołania.

ARTYKUŁ 3.10

Sprawozdanie wstępne

1. Organ arbitrażowy przedstawia Stronom sprawozdanie wstępne, zawierające ustalenia faktyczne, wskazanie możliwości zastosowania odpowiednich postanowień oraz podstawowe uzasadnienie każdego z ustaleń i zaleceń, nie później niż w ciągu 90 dni od dnia powołania organu arbitrażowego. Jeżeli organ arbitrażowy uzna, że nie zdoła dotrzymać tego terminu, przewodniczący organu arbitrażowego powiadamia o tym Strony i Komitet na piśmie, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin przedstawienia sprawozdania wstępnego przez organ arbitrażowy. Organ arbitrażowy nie może w żadnym razie przedstawić sprawozdania wstępnego później niż 120 dni od dnia powołania organu arbitrażowego.
2. W ciągu 14 dni od otrzymania sprawozdania wstępnego Strona może złożyć pisemny wniosek do organu arbitrażowego o dokonanie przeglądu konkretnych aspektów sprawozdania i zawrzeć w tym wniosku swoje uwagi.

3. W pilnych przypadkach, w tym w przypadkach dotyczących towarów łatwo psujących się, towarów sezonowych lub usług sezonowych, organ arbitrażowy dokłada wszelkich starań, aby przekazać swoje sprawozdanie wstępne w ciągu 45 dni, a w żadnym przypadku nie później niż 60 dni od dnia powołania organu arbitrażowego. W ciągu siedmiu dni od otrzymania sprawozdania wstępnego Strona może złożyć pisemny wniosek do organu arbitrażowego o dokonanie przeglądu konkretnych aspektów sprawozdania i zawrzeć w tym wniosku swoje uwagi.

4. Po rozważeniu ewentualnych przedstawionych przez Strony pisemnych wniosków, w tym uwag, dotyczących sprawozdania wstępnego organ arbitrażowy może zmodyfikować swoje sprawozdanie oraz przeprowadzić wszelkie dalsze badania, jakie uzna za właściwe.

ARTYKUŁ 3.11

Sprawozdanie końcowe

1. W ciągu 120 dni od powołania organ arbitrażowy przekazuje Stronom oraz Komitetowi sprawozdanie końcowe. Jeżeli organ arbitrażowy uzna, że nie zdoła dotrzymać tego terminu, przewodniczący organu arbitrażowego powiadamia o tym Strony i Komitet na piśmie, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin przedstawienia sprawozdania końcowego przez organ arbitrażowy. Organ arbitrażowy nie może w żadnym razie przedstawić sprawozdania końcowego później niż 150 dni od dnia powołania organu arbitrażowego.

2. W pilnych przypadkach, w tym w przypadkach dotyczących towarów łatwo psujących się, towarów sezonowych lub usług sezonowych, organ arbitrażowy dokłada wszelkich starań, aby przekazać swoje sprawozdanie końcowe w ciągu 60 dni od dnia powołania. Organ arbitrażowy nie może w żadnym razie przedstawić sprawozdania końcowego później niż 75 dni od dnia powołania organu arbitrażowego.
3. Sprawozdanie końcowe zawiera wystarczające omówienie argumentów przedstawionych na etapie przeglądu wstępnego oraz jasne odpowiedzi na uwagi Stron.

ARTYKUŁ 3.12

Zastosowanie się do sprawozdania końcowego

Strona obwiniona podejmuje wszelkie działania niezbędne do zastosowania się niezwłocznie i w dobrej wierze do sprawozdania końcowego.

ARTYKUŁ 3.13

Rozsądny termin na zastosowanie się do sprawozdania końcowego

1. Jeśli bezzwłoczne zastosowanie się do sprawozdania nie jest możliwe, Strony dokładają starań, aby wspólnie uzgodnić termin zastosowania się do sprawozdania końcowego. W takim przypadku Strona obwiniona nie później niż 30 dni od otrzymania sprawozdania końcowego powiadamia Stronę skarżącą oraz Komitet o tym, ile czasu potrzebuje na zastosowanie się do sprawozdania (dalej „rozsądny termin”).

2. W przypadku braku porozumienia między Stronami co do rozsądnego terminu zastosowania się do sprawozdania, w ciągu 20 dni od otrzymania przez Stronę obwinioną powiadomienia dokonanego zgodnie z ust. 1, Strona skarżąca składa pisemny wniosek do organu arbitrażowego ustanowionego na podstawie art. 3.7 (Powołanie organu arbitrażowego) (zwanego dalej „organem arbitrażowym w pierwotnym składzie”) o ustalenie takiego rozsądnego terminu. O złożeniu takiego wniosku powiadamia się Stronę obwinioną oraz Komitet.
3. Organ arbitrażowy przekazuje Stronom oraz Komitetowi swoją decyzję w sprawie rozsądnego terminu w ciągu 20 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 2.
4. Strona obwiniona pisemnie informuje Stronę skarżącą o swoich postępach w wykonaniu sprawozdania końcowego nie później niż 30 dni przed upływem tego rozsądnego terminu.
5. Strony mogą uzgodnić przedłużenie wyznaczonego rozsądnego terminu.

ARTYKUŁ 3.14

Przegląd środków wprowadzonych w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego

1. Przed upływem wyznaczonego rozsądnego terminu Strona obwiniona powiadamia Stronę skarżącą oraz Komitet o wszelkich środkach, które wprowadziła w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego.

2. W przypadku braku porozumienia między Stronami co do istnienia środka lub zgodności środka wprowadzonego w celu zapewnienia zgodności z postanowieniami, o których mowa w art. 3.2 (Zakres), i zgłoszonego na podstawie ust. 1, Strona skarżąca może wystąpić z pisemnym wnioskiem do organu arbitrażowego w pierwotnym składzie o wydanie orzeczenia w tej sprawie. O złożeniu takiego wniosku powiadamia się Stronę obwinioną oraz Komitet. Strona skarżąca określa we wniosku środek, którego dotyczy skarga, oraz wyjaśnia, w jaki sposób środek ten narusza postanowienia określone w art. 3.2 (Zakres), w taki sposób, że wyraźnie stanowi to podstawę prawną dla wniesienia skargi.

3. Organ arbitrażowy przekazuje swoje orzeczenie Stronom oraz Komitetowi w ciągu 45 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 2.

ARTYKUŁ 3.15

Tymczasowe środki zaradcze w przypadku niezastosowania się do sprawozdania końcowego

1. Jeżeli przed upływem wyznaczonego rozsądnego terminu Strona obwiniona nie powiadomi Strony skarżącej i Komitetu o jakimkolwiek środku wprowadzonym w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego lub jeżeli organ arbitrażowy uzna, że nie wprowadzono żadnego środka w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego lub że środek zgłoszony na podstawie art. 3.14 (Przegląd środków wprowadzonych w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego) ust. 1 jest sprzeczny z obowiązkami ciążącymi na tej Stronie na podstawie postanowień, o których mowa w art. 3.2 (Zakres), Strona obwiniona na wniosek Strony skarżącej i po konsultacjach z nią, przedstawia ofertę rekompensaty.

2. Jeżeli Strona skarżąca zdecyduje się nie wnioskować o ofertę rekompensaty lub – w przypadku gdy złoży taki wniosek – jeżeli nie osiągnięto porozumienia w sprawie rekompensaty w ciągu 30 dni od upływu rozsądnego terminu lub od wydania orzeczenia przez organ arbitrażowy na podstawie art. 3.14 (Przegląd środków wprowadzonych w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego), w którym stwierdza się, że nie wprowadzono żadnego środka w celu zastosowania się do sprawozdania lub że wprowadzony środek jest sprzeczny z postanowieniami, o których mowa w art. 3.2 (Zakres), Strona skarżąca jest uprawniona, po uprzednim powiadomieniu drugiej Strony i Komitetu, do przyjęcia właściwych środków, w ramach zobowiązań w zakresie handlu i inwestycji na warunkach preferencyjnych znajdujących zastosowanie pomiędzy Stronami, mających skutek równoważny poziomowi zniweczenia lub naruszenia korzyści spowodowanego naruszeniem postanowień. W powiadomieniu określa się takie środki. Strona skarżąca może zastosować takie środki w każdym momencie po upływie 10 dni od otrzymania powiadomienia przez Stronę obwinioną, chyba że Strona ta złoży wniosek o arbitraż na podstawie ust. 3 niniejszego artykułu.

3. Jeżeli Strona obwiniona uzna, że skutki środków przyjętych przez Stronę skarżącą nie odpowiadają zakresowi zniweczenia lub naruszenia korzyści spowodowanego naruszeniem postanowień, może wystąpić z pisemnym wnioskiem do organu arbitrażowego w pierwotnym składzie o wydanie decyzji w tej sprawie. O złożeniu takiego wniosku powiadamia się Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut, oraz Komitet przed upływem okresu 10 dni, o którym mowa w ust. 2. W ciągu 30 dni od dnia złożenia wniosku organ arbitrażowy w pierwotnym składzie przekazuje Stronom oraz Komitetowi orzeczenie w sprawie środków wprowadzonych przez Stronę skarżącą. Zawieszenie zobowiązań nie może nastąpić przed przekazaniem orzeczenia organu arbitrażowego w pierwotnym składzie i musi być zgodne z tym orzeczeniem.

4. Środki określone w niniejszym artykule mają charakter tymczasowy i nie mogą być stosowane po tym jak:

- a) Strony wypracowały wspólnie uzgodnione rozwiązanie zgodnie z art. 3.19 (Wspólnie uzgodnione rozwiązanie);
- b) Strony osiągnęły porozumienie co do tego, że środek zgłoszony na podstawie art. 3.14 (Przegląd środków wprowadzonych w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego) ust. 1 zapewnia przestrzeganie przez Stronę obwinioną postanowień, o których mowa w art. 3.2 (Zakres); lub
- c) jakkolwiek środek uznany za niezgodny z postanowieniami, o których mowa w art. 3.2 (Zakres), został wycofany lub zmieniony w taki sposób, że stał się zgodny z tymi postanowieniami, zgodnie z orzeczeniem wydanym na podstawie art. 3.14 (Przegląd środków wprowadzonych w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego) ust. 3.

ARTYKUŁ 3.16

Przegląd środków wprowadzonych w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego po wprowadzeniu tymczasowych środków zaradczych w wyniku niezapewnienia zgodności

1. Strona obwiniona powiadamia Stronę skarżącą i Komitet o wszelkich środkach, które wprowadziła w celu zastosowania się do sprawozdania organu arbitrażowego po wprowadzeniu środków przez Stronę skarżącą lub po zastosowaniu rekompensaty, w zależności od przypadku. Z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ust. 2, Strona skarżąca kończy stosowanie wprowadzonych środków zgodnie z art. 3.15 (Tymczasowe środki zaradcze w przypadku niezastosowania się do sprawozdania końcowego) w ciągu 30 dni od otrzymania powiadomienia. W przypadku gdy zastosowano rekompensatę, i z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ust. 2, Strona obwiniona może zakończyć stosowanie takiej rekompensaty w ciągu 30 dni od powiadomienia, że zastosowała się do sprawozdania organu arbitrażowego.
2. Jeżeli w ciągu 30 dni od otrzymania takiego powiadomienia Strony nie osiągną porozumienia w kwestii tego, czy zgłoszony środek zapewnia Stronie obwinionej zgodność z postanowieniami, o których mowa w art. 3.2 (Zakres), Strona skarżąca może zwrócić się do organu arbitrażowego w pierwotnym składzie z pisemnym wnioskiem o wydanie orzeczenia w tej sprawie. O złożeniu takiego wniosku powiadamia się Stronę obwinioną oraz Komitet.

3. W ciągu 45 dni od dnia złożenia wniosku organ arbitrażowy przekazuje swoje orzeczenie Stronom oraz Komitetowi. Jeżeli organ arbitrażowy uzna, że zgłoszony środek jest zgodny z postanowieniami, o których mowa w art. 3.2 (Zakres), stosowanie środków, o których mowa w art. 3.15 (Tymczasowe środki zaradcze w przypadku niezastosowania się do sprawozdania końcowego), lub rekompensaty, w zależności od przypadku, zostaje zakończone. W stosownych przypadkach w świetle orzeczenia organu arbitrażowego dostosowuje się poziom zawieszenia zobowiązań lub poziom rekompensaty.

ARTYKUŁ 3.17

Zastępowanie arbitrów

Jeżeli w toku postępowania arbitrażowego organ arbitrażowy w pierwotnym składzie lub niektórzy jego członkowie nie mogą uczestniczyć w postępowaniu, wycofają się lub muszą zostać zastąpieni, ponieważ nie spełniają wymogów kodeksu postępowania określonego w załączniku 8 (Kodeks postępowania arbitrów i mediatorów), zastosowanie ma procedura określona w art. 3.7 (Powołanie organu arbitrażowego). Termin przekazania sprawozdań i orzeczeń, w zależności od przypadku, zostaje przedłużony o 20 dni.

ARTYKUŁ 3.18

Zawieszenie i zakończenie postępowania arbitrażowego

1. Na wniosek obu Stron organ arbitrażowy w dowolnej chwili zawiesza swoje prace na uzgodniony przez Strony okres, nieprzekraczający 12 kolejnych miesięcy. Organ wznowia prace przed końcem tego okresu zawieszenia na pisemny wniosek obu Stron. Strony odpowiednio informują Komitet. Organ arbitrażowy może również wznowić prace na koniec okresu zawieszenia na pisemny wniosek którejkolwiek ze Stron. Strona wnioskująca odpowiednio powiadamia Komitet oraz drugą Stronę. Jeżeli żadna ze Stron nie zawnioskuje o wznowienie prac organu arbitrażowego po upływie okresu zawieszenia, uprawnienia organu arbitrażowego dobiegają końca, a postępowanie zostaje zakończone. W przypadku zawieszenia prac organu arbitrażowego terminy określone w stosownych postanowieniach niniejszego rozdziału zostają przedłużone o okres odpowiadający okresowi zawieszenia prac organu arbitrażowego. Zawieszenie i zakończenie prac organu arbitrażowego pozostają bez uszczerbku dla praw każdej ze Stron w innych postępowaniach na podstawie art. 3.24 (Wybór sądu właściwego).
2. Strony mogą zgodnie postanowić o zakończeniu postępowania organu arbitrażowego w drodze wspólnego powiadomienia przesłanego przewodniczącemu organu arbitrażowego oraz Komitetowi w dowolnym czasie przed wydaniem przez organ arbitrażowy sprawozdania końcowego.

ARTYKUŁ 3.19

Wspólnie uzgodnione rozwiązanie

Strony mogą w dowolnym momencie wspólnie uzgodnić rozwiązanie sporu podlegającego niniejszemu rozdziałowi. Wspólnie powiadamiają o takim uzgodnieniu Komitet oraz, w stosownych przypadkach, przewodniczącego organu arbitrażowego. Jeżeli rozwiązanie wymaga zatwierdzenia w trybie odpowiednich wewnętrznych procedur którejkolwiek ze Stron, w powiadomieniu odwołuje się do tego wymogu, a procedura rozstrzygania sporu zostaje zawieszona. Jeżeli zatwierdzenie takie nie jest konieczne lub jeżeli powiadomiono o zakończeniu takich wewnętrznych procedur, procedura rozstrzygania sporu zostaje zakończona.

ARTYKUŁ 3.20

Informacje i porady techniczne

Na wniosek Strony lub z własnej inicjatywy organ arbitrażowy może zwracać się do dowolnego źródła, w tym również do Stron zaangażowanych w spór, o informacje, jakie uzna za stosowne do celów prowadzonego postępowania. Organ arbitrażowy ma również prawo, jeśli uzna to za stosowne, zwrócić się o opinię do ekspertów. Przed dokonaniem wyboru takich ekspertów organ arbitrażowy konsultuje się ze Stronami. Wszelkie informacje uzyskane na podstawie niniejszego artykułu są ujawniane i przedkładane Stronom w celu umożliwienia im przedstawienia uwag w terminie określonym przez organ arbitrażowy.

ARTYKUŁ 3.21

Reguły interpretacji

Organ arbitrażowy dokonuje wykładni postanowień, o których mowa w art. 3.2 (Zakres), zgodnie ze zwyczajowymi zasadami wykładni międzynarodowego prawa publicznego, łącznie z tymi określonymi w *Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów*, sporządzonej w Wiedniu dnia 23 maja 1969 r. (dalej zwanej „Konwencją wiedeńską”). Organ arbitrażowy uwzględnia również odpowiednie interpretacje zawarte w sprawozdaniach zespołów orzekających i Organu Apelacyjnego przyjętych przez Organ Rozstrzygania Sporów na podstawie załącznika 2 do Porozumienia WTO. Sprawozdania i orzeczenia organu arbitrażowego nie mogą rozszerzać ani ograniczać praw i obowiązków Stron przewidzianych w niniejszej Umowie.

ARTYKUŁ 3.22

Decyzje i orzeczenia organu arbitrażowego

1. Organ arbitrażowy dokłada wszelkich starań, aby podejmować decyzje w drodze konsensu. W przypadku gdy decyzja nie może zostać podjęta w drodze konsensusu, sprawa będąca przedmiotem decyzji rozstrzygana jest większością głosów. Zdania odrębne arbitrów nie są w żadnym wypadku publikowane.

2. Sprawozdania i orzeczenia organu arbitrażowego są bezwarunkowo przyjmowane przez Strony. Nie tworzą one jakichkolwiek praw ani obowiązków względem osób prawnych i fizycznych. Sprawozdania i orzeczenia zawierają ustalenia faktyczne, wskazanie możliwości zastosowania odpowiednich postanowień, o których mowa w art. 3.2 (Zakres), oraz podstawowe uzasadnienie wszelkich ustaleń i wniosków. Komitet podaje sprawozdania i orzeczenia organu arbitrażowego do wiadomości publicznej w całości w terminie 10 dni od ich wydania, chyba że postanowi inaczej w celu ochrony informacji poufnych.

PODSEKCJA 4

POSTANOWIENIA OGÓLNE

ARTYKUŁ 3.23

Lista arbitrów

1. Nie później niż sześć miesięcy po wejściu w życie niniejszej Umowy Komitet sporządza listę przynajmniej 15 osób, które są skłonne i zdolne pełnić rolę arbitra. Lista składa się z trzech części:

- a) części dotyczącej Wietnamu
- b) części dotyczącej Unii i jej państw członkowskich; oraz

c) części złożonej z osób niebędących obywatelami żadnej ze Stron i niemających na terytorium żadnej ze Stron stałego miejsca zamieszkania, które są kandydatami do roli przewodniczącego organu arbitrażowego.

2. Każda część listy zawiera nazwiska co najmniej pięciu osób. Komitet zapewnia, aby na liście znajdowała się zawsze co najmniej taka liczba osób.

3. Arbitrzy posiadają udowodnioną wiedzę fachową i doświadczenie w dziedzinie prawa i handlu międzynarodowego. Powinny to być osoby niezależne, działające w imieniu własnym, nie działające na polecenie żadnego rządu czy organizacji oraz niepowiązane z rządem żadnej ze Stron, a ich postępowanie powinno być zgodne z kodeksem postępowania, znajdującym się w załączniku 8 (Kodeks postępowania arbitrów i mediatorów).

4. Komitet może sporządzić dodatkową listę 10 osób posiadających udowodnioną wiedzę fachową i doświadczenie w konkretnych sektorach objętych niniejszą Umową. Z zastrzeżeniem zgody Stron te dodatkowe listy wykorzystywane są do powoływania składu organu arbitrażowego zgodnie z procedurą określoną w art. 3.7 (Powołanie organu arbitrażowego).

ARTYKUŁ 3.24

Wybór forum

1. Odwołanie się do procedury rozstrzygania sporów przewidzianej w niniejszym rozdziale pozostaje bez uszczerbku dla jakiegokolwiek działania w ramach Światowej Organizacji Handlu, w tym działania w zakresie rozstrzygania sporów, czy na podstawie innej umowy międzynarodowej, której obie Strony są stronami.

2. Na zasadzie odstępstwa od postanowień ust. 1 Strona nie może, w odniesieniu do konkretnego środka, dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia zasadniczo równoważnego zobowiązania na mocy niniejszej Umowy oraz na mocy Porozumienia WTO lub jakiegokolwiek innej umowy międzynarodowej, której obie Strony są stronami na odpowiednich forach. Po wszczęciu procedury rozstrzygania sporu Strony nie dochodzą na drugim forum roszczeń z tytułu naruszenia zasadniczo równoważnego zobowiązania na mocy drugiej umowy, chyba że z powodów proceduralnych lub jurysdykcyjnych forum wybrane jako pierwsze nie dokona ustaleń dotyczących roszczeń z tytułu naruszenia tego zobowiązania.

3. Na potrzeby niniejszego artykułu:

- a) procedurę rozstrzygania sporów na podstawie Porozumienia WTO uznaje się za wszczętą z chwilą złożenia przez Stronę wniosku o ustanowienie zespołu orzekającego na podstawie art. 6 *Uzgodnienia w sprawie zasad i procedur regulujących rozstrzyganie sporów*;
- b) procedurę rozstrzygania sporów na podstawie niniejszego rozdziału uznaje się za wszczętą z chwilą złożenia przez Stronę wniosku o powołanie organu arbitrażowego na podstawie art. 3.5 (Wszczęcie procedury arbitrażowej) ust. 1;
- c) procedurę rozstrzygania sporów na podstawie innej umowy międzynarodowej uznaje się za wszczętą zgodnie z postanowieniami takiej umowy.

4. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie wyklucza możliwości wprowadzenia zawieszenia obowiązków przez jedną ze Stron, jeżeli zezwala na to Organ Rozstrzygania Sporów. Ani Porozumienie WTO, ani Umowa o wolnym handlu nie uniemożliwiają jednej ze Stron wprowadzenia odpowiednich środków zgodnie z art. 3.15 (Tymczasowe środki zaradcze w przypadku niezastosowania się do sprawozdania końcowego).

ARTYKUŁ 3.25

Terminy

1. Wszystkie terminy określone w niniejszej sekcji, łącznie z terminami przedstawiania przez organ arbitrażowy sprawozdań i orzeczeń, liczy się w dniach kalendarzowych od dnia następującego po wykonaniu czynności lub wystąpieniu zdarzenia, do którego się odnoszą, chyba że określono inaczej.
2. Każdy termin, o którym mowa w niniejszej sekcji, można zmienić za obopólnym porozumieniem stron sporu. Organ arbitrażowy może w dowolnej chwili zaproponować Stronom zmianę dowolnego terminu, o którym mowa w niniejszej sekcji, podając uzasadnienie.

ARTYKUŁ 3.26

Przegląd i zmiana

Komitety może dokonać przeglądu i zdecydować o zmianie załączników 7 (Regulamin wewnętrzny), 8 (Kodeks postępowania arbitrów i mediatorów) oraz 9 (Mechanizm mediacji).

SEKCJA B

Rozstrzyganie sporów między inwestorami a Stronami

PODSEKCJA 1

Zakres stosowania i definicje

ARTYKUŁ 3.27

Zakres

1. Niniejsza sekcja ma zastosowanie do sporów między skarżącym pochodzącym z terytorium jednej Strony a drugą Stroną w zakresie dowolnego środka¹, który rzekomo narusza postanowienia rozdziału 2 (Ochrona inwestycji), a naruszenie to powoduje domniemaną stratę lub szkodę dla skarżącego lub, w przypadku gdy skarga zostaje wniesiona w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa będącego własnością lub kontrolowanego przez skarżącego, dla lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa.
2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że skarżący nie przedkłada skargi na podstawie niniejszej sekcji, jeżeli jego inwestycja została przeprowadzona przez wprowadzenie w błąd, zatajenie, korupcję lub postępowanie stanowiące nadużywanie drogi sądowej.

¹ Dla większej pewności należy wyjaśnić, że termin „środek” może obejmować zaniechanie działania.

3. Trybunał i Trybunał Apelacyjny ustanowione odpowiednio na podstawie art. 3.38 (Trybunał) i art. 3.39 (Trybunał Apelacyjny) nie mogą orzekać w sprawie skarg, które wykraczają poza zakres niniejszego artykułu.

4. Skargę dotyczącą restrukturyzacji długu Strony należy rozpatrywać zgodnie z niniejszą sekcją i załącznikiem 5 (Dług publiczny).

ARTYKUŁ 3.28

Definicje

Jeżeli nie określono inaczej, do celów niniejszej sekcji:

- a) „postępowanie” oznacza postępowanie przed Trybunałem lub Trybunałem Apelacyjnym na podstawie niniejszej sekcji;
- b) „strony sporu” oznaczają skarżącego i pozwanego;
- c) „skarżący pochodzący z terytorium Strony” oznacza:
 - (i) inwestora pochodzącego z terytorium Strony, o którym mowa w art. 2.1 (Zakres) ust. 1 lit. b), działającego we własnym imieniu; lub

- (ii) inwestora pochodzącego z terytorium Strony, o którym mowa w art. 2.1 (Zakres) ust. 1 lit. b), działającego w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa, będącego własnością tego inwestora lub przez niego kontrolowanego; dla większej pewności należy wyjaśnić, że skargę przedłożoną na podstawie niniejszego podpunktu uważa się za odnoszącą się do sporu między Umawiającym się Państwem a obywatelem innego Umawiającego się Państwa do celów art. 25 ust. 1 konwencji ICSID;
- d) „konwencja ICSID” oznacza *Konwencję w sprawie rozstrzygania sporów inwestycyjnych między państwami a obywatelami innych państw*, sporządzoną w Waszyngtonie dnia 18 marca 1965 r.;
- e) „Strona niebędąca stroną sporu” oznacza Wietnam, w przypadku gdy pozwanymi są Unia lub państwo członkowskie Unii, bądź też Unia, gdy pozwanym jest Wietnam;
- f) „pozwany” oznacza Wietnam albo, w przypadku Strony UE, Unię albo zainteresowane państwo członkowskie na podstawie art. 3.32 (Zawiadomienie o zamiarze przedłożenia skargi);
- g) „lokalnie utworzone przedsiębiorstwo” oznacza osobę prawną, utworzoną na terytorium Strony, będącą własnością inwestora pochodzącego z terytorium drugiej Strony lub przez niego kontrolowaną;
- h) „konwencja z Nowego Jorku z 1958 r.” oznacza *Konwencję o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych*, sporządzoną w Nowym Jorku dnia 10 czerwca 1958 r.;

- i) „finansowanie przez osoby trzecie” oznacza wszelkie finansowanie zapewnione przez osobę fizyczną lub prawną, która nie jest stroną sporu, ale która zawiera umowę ze stroną sporu w celu pokrycia części lub całości kosztów postępowania w zamian za wynagrodzenie uzależnione od wyniku sporu lub wszelkie finansowanie zapewnione przez osobę fizyczną lub prawną, która nie jest stroną sporu, w formie darowizny lub dotacji;
- j) „UNCITRAL” oznacza Komisję Narodów Zjednoczonych do spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego; oraz
- k) „zasady przejrzystości UNCITRAL” oznaczają zasady UNCITRAL dotyczące przejrzystości w umownych postępowaniach arbitrażowych między inwestorem a państwem.

PODSEKCJA 2

ALTERNATYWNE METODY ROZWIĄZYWANIA SPORÓW I KONSULTACJE

ARTYKUŁ 3.29

Polubowne rozstrzygnięcie sporu

Każdy spór powinien, w najszerszym możliwym zakresie, zostać rozstrzygnięty polubownie poprzez negocjacje lub mediację oraz, jeżeli jest to możliwe, przed złożeniem wniosku o konsultacje na podstawie art. 3.30 (Konsultacje). Taką ugodę można zawrzeć w dowolnym czasie, również po wszczęciu postępowania na podstawie niniejszej sekcji.

ARTYKUŁ 3.30

Konsultacje

1. Jeżeli spór nie może zostać rozstrzygnięty polubownie w sposób przewidziany w art. 3.29 (Polubowne rozstrzygnięcie sporu), skarżący pochodzący z terytorium jednej Strony, zarzucający naruszenie postanowień, o których mowa w art. 3.27 (Zakres) ust. 1, przedkłada wniosek o konsultacje drugiej Stronie. Wniosek zawiera następujące informacje:
 - a) imię, nazwisko i adres skarżącego oraz, w przypadku gdy wniosek jest przedkładany w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa, nazwę i adres oraz miejsce uzyskania zdolności prawnej lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa;
 - b) postanowienia, o których mowa w art. 3.27 (Zakres) ust. 1, które zostały rzekomo naruszone;
 - c) podstawę prawną i merytoryczną skargi, w tym środki, które rzekomo naruszyły postanowienia, o których mowa w art. 3.27 (Zakres) ust. 1;
 - d) przewidywaną rekompensatę i szacunkową kwotę szkody objętej skargą; oraz
 - e) dowody wskazujące, że skarżący jest inwestorem pochodzącym z terytorium drugiej Strony oraz że jest właścicielem inwestycji objętej niniejszą Umową, obejmującej, w stosownych przypadkach, lokalnie ustanowione przedsiębiorstwo, w odniesieniu do której złożono wniosek o konsultacje, lub ją kontroluje.

Jeżeli wniosek o konsultacje jest składany przez więcej niż jednego skarżącego, lub w imieniu więcej niż jednego lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa, informacje w ust. 1 lit. a) i e) przedstawia się odpowiednio dla każdego skarżącego lub lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa.

2. Wniosek o konsultacje jest przedkładany w ciągu:

- a) trzech lat od dnia, w którym skarżący lub, w odpowiednim przypadku, lokalnie utworzone przedsiębiorstwo po raz pierwszy posiedli lub powinni byli posiadać wiedzę o środku rzekomo naruszającym postanowienia rozdziału 2 (Ochrona inwestycji) oraz wiedzę, że w związku z tym stratę lub szkodę ponieśli:
 - (i) skarżący, w przypadku skarg wniesionych przez inwestora działającego we własnym imieniu; lub
 - (ii) lokalnie utworzone przedsiębiorstwo, w przypadku skarg wniesionych przez inwestora działającego w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa; lub
- b) dwóch lat od dnia, w którym skarżący lub, w odpowiednim przypadku, lokalnie utworzone przedsiębiorstwo, wycofuje skargę lub kończy postępowanie przed trybunałem lub sądem na podstawie prawa wewnętrznego i, w każdym przypadku, nie później niż siedem lat od dnia, w którym skarżący po raz pierwszy posiadał lub powinien był posiadać wiedzę o środku rzekomo naruszającym postanowienia rozdziału 2 (Ochrona inwestycji) oraz wiedzę, że w związku z tym stratę lub szkodę ponieśli:
 - (i) skarżący, w przypadku skarg wniesionych przez inwestora działającego we własnym imieniu; lub

- (ii) lokalnie utworzone przedsiębiorstwo, w przypadku skarg wniesionych przez inwestora działającego w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa¹.

3. O ile strony sporu nie postanowiły inaczej, konsultacje przeprowadzane są w:

- a) Hanoi, jeśli konsultacje dotyczą środków Wietnamu;
- b) Brukseli, jeśli konsultacje dotyczą środków Unii; lub
- c) stolicy zainteresowanego państwa członkowskiego Unii, jeśli wniosek o konsultacje dotyczy wyłącznie środków tego państwa członkowskiego.

Konsultacje mogą również odbywać się w formie wideokonferencji lub za pomocą innych środków, w szczególności jeśli w sprawie uczestniczy małe lub średnie przedsiębiorstwo.

4. O ile strony sporu nie wyrażą zgody na dłuższy okres, konsultacje przeprowadza się w ciągu 60 dni od złożenia wniosku o konsultacje.

5. Jeżeli skarżący nie przedłożył skargi na podstawie art. 3.33 (Przedkładanie skargi) w okresie 18 miesięcy od złożenia wniosku o konsultacje, uznaje się, że skarżący wycofał się z postępowania na podstawie niniejszej sekcji i nie może przedłożyć skargi na podstawie niniejszej sekcji. Okres ten może zostać przedłużony za porozumieniem stron zaangażowanych w konsultacje.

¹ Ust. 2 lit. b) nie ma zastosowania w przypadku, gdy zastosowanie ma załącznik 12 (Równoległe postępowania).

6. Terminy określone w ust. 2 i 5 nie powodują niedopuszczalności skarg, jeżeli skarżący może wykazać, że niezłożenie wniosku o konsultacje lub nieprzedłożenie skargi wynika z braku możliwości podjęcia kroków przez skarżącego spowodowanego działaniami celowo przeprowadzonymi przez zainteresowaną Stronę, pod warunkiem że skarżący podjął działania tak szybko, jak to było racjonalnie możliwe, gdy tylko był w stanie je podjąć.

7. W przypadku gdy wniosek o konsultacje dotyczy rzekomego naruszenia umowy przez Unię lub przez państwo członkowskie Unii, zostaje on przesłany do Unii. Jeśli stwierdzone zostaną środki wprowadzone przez państwo członkowskie Unii, zawiadomienie należy również przesłać do zainteresowanego państwa członkowskiego.

ARTYKUŁ 3.31

Mediacja

1. Strony sporu mogą w każdym momencie zgodzić się na przystąpienie do mediacji.
2. Przeprowadzenie mediacji jest dobrowolne i pozostaje bez uszczerbku dla sytuacji prawnej każdej ze stron sporu.
3. Przeprowadzenie mediacji może być regulowane zasadami ustalonymi w załączniku 10 (Mechanizm mediacji stosowany w rozstrzyganiu sporów między inwestorami a Stronami). Każdy termin, o którym mowa w załączniku 10 (Mechanizm mediacji stosowany w rozstrzyganiu sporów między inwestorami a Stronami), może być zmieniony za obopólnym porozumieniem stron sporu.

4. Mediator jest wyznaczany za porozumieniem stron sporu. Takie wyznaczenie może obejmować wyznaczenie mediatora spośród członków Trybunału powołanych na podstawie art. 3.38 (Trybunał) lub członków Trybunału Apelacyjnego powołanych na podstawie art. 3.39 (Trybunał Apelacyjny). Strony sporu mogą również zwrócić się do Prezesa Trybunału o wyznaczenie mediatora spośród członków Trybunału, którzy nie są obywatelami ani jednego z państw członkowskich Unii, ani Wietnamu.

5. Jeżeli strony sporu uzgodniły, że przeprowadzą mediację, terminy określone w art. 3.30 (Konsultacje) ust. 2 i 5, art. 3.53 (Tymczasowe orzeczenie) ust. 6 oraz art. 3.54 (Procedura odwołania) ust. 5 zostają zawieszone między dniem, w którym uzgodniono przeprowadzenie mediacji, a dniem, w którym jedna ze stron sporu podejmie decyzję o zakończeniu mediacji w drodze pisma przesłanego mediatorowi i drugiej stronie sporu. Na wniosek obydwu stron sporu, jeżeli skład Trybunału został powołany na podstawie art. 3.38 (Trybunał), skład zawiesza postępowanie do dnia, w którym dowolna ze stron sporu podejmie decyzję o zakończeniu mediacji w drodze pisma przesłanego mediatorowi i drugiej stronie sporu.

PODSEKCJA 3

PRZEDKŁADANIE SKARGI I WARUNKI WSTĘPNE

ARTYKUŁ 3.32

Zawiadomienie o zamiarze przedłożenia skargi

1. Jeżeli spór nie może zostać rozstrzygnięty w terminie 90 dni od przedłożenia wniosku o konsultację, skarżący może dostarczyć zawiadomienie o zamiarze, w którym wskazuje się na piśmie zamiar skarżącego dotyczący przedłożenia skargi w celu rozstrzygnięcia sporu na podstawie niniejszej sekcji i które zawiera następujące informacje:
 - a) imię, nazwisko i adres skarżącego oraz, w przypadku gdy wniosek jest przedkładany w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa, nazwę i adres oraz miejsce uzyskania zdolności prawnej lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa;
 - b) postanowienia, o których mowa w art. 3.27 (Zakres) ust. 1, które zostały rzekomo naruszone;
 - c) podstawę prawną i merytoryczną skargi, w tym środki, które rzekomo naruszyły postanowienia, o których mowa w art. 3.27 (Zakres) ust. 1; oraz

- d) przewidywaną rekompensatę i szacunkową kwotę szkody objętej skargą.

Zawiadomienie o zamiarze jest przesyłane do Unii lub do Wietnamu, zależnie od przypadku. Jeśli stwierdzony zostaje środek wprowadzony przez państwo członkowskie Unii, zawiadomienie należy również przesłać do zainteresowanego państwa członkowskiego.

2. Gdy zawiadomienie o zamiarze zostało wysłane do Unii, Unia ustala pozwanego i, po dokonaniu takiego ustalenia, informuje skarżącego w ciągu 60 dni od otrzymania zawiadomienia o zamiarze o tym, czy Unia lub państwo członkowskie Unii jest pozwanym.

3. W przypadku gdy skarżący nie został poinformowany o ustaleniu pozwanego w ciągu 60 dni od otrzymania zawiadomienia o zamiarze:

- a) jeśli środki wskazane w zawiadomieniu są środkami wyłącznie państwa członkowskiego Unii, to państwo członkowskie jest pozwanym; lub
- b) jeśli środki wskazane w zawiadomieniu obejmują środki Unii, pozwanym jest Unia.

4. Skarżący może przedłożyć skargę na podstawie art. 3.33 (Przedkładanie skargi) na podstawie ustalenia, o którym mowa w ust. 2, lub, jeśli o takim ustaleniu nie poinformowano skarżącego w terminie przewidzianym w ust. 2, zgodnie z ust. 3.

5. Jeżeli Unia albo jej państwo członkowskie jest pozwany w następstwie ustalenia poczynionego na podstawie ust. 2, ani Unia, ani zainteresowane państwo członkowskie nie mogą oceniać dopuszczalności skargi, braku właściwości Trybunału lub w inny sposób oceniać, że skarga lub orzeczenie są bezpodstawne lub nieważne w oparciu o argument, że właściwym pozwanym powinna być Unia, a nie państwo członkowskie lub odwrotnie.
6. Trybunał i Trybunał Apelacyjny są związane ustaleniem poczynionym na podstawie ust. 2.
7. Żadne z postanowień niniejszej Umowy lub obowiązujących zasad rozstrzygania sporów nie uniemożliwia wymiany między Unią i przedmiotowym państwem członkowskim wszystkich informacji na temat sporu.

ARTYKUŁ 3.33

Przedkładanie skargi

1. Jeżeli sporu nie można rozstrzygnąć w ciągu sześciu miesięcy od przedłożenia wniosku o konsultacje i upłynęły co najmniej trzy miesiące od przekazania zawiadomienia o zamiarze przedłożenia skargi na podstawie art. 3.32 (Zawiadomienie o zamiarze przedłożenia skargi), skarżący, pod warunkiem spełniania wymogów określonych w art. 3.35 (Wymogi proceduralne i inne wymogi przedłożenia skargi), może przedłożyć skargę Trybunałowi powołanemu na podstawie art. 3.38 (Trybunał).

2. Skargę można przedłożyć do Trybunału na podstawie jednej z następujących zasad rozstrzygania sporów:

- a) konwencji ICSID;
- b) *zasad dotyczących dodatkowego mechanizmu zarządzania postępowaniami* (dalej zwanych „zasadami dotyczącymi dodatkowego mechanizmu ICSID”) przez Sekretariat Międzynarodowego Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych (dalej zwany „sekretem ICSID”), w przypadku gdy nie mają zastosowania warunki dotyczące postępowań zgodnie z lit. a);
- c) zasad arbitrażu UNCITRAL; lub
- d) wszelkich innych zasad, jeśli zgodzą się na to strony sporu. W przypadku gdy skarżący proponuje szczególny zestaw zasad rozstrzygania sporów oraz jeżeli w ciągu 30 dni od otrzymania propozycji strony sporu nie wyraziły na piśmie zgody na takie przepisy, lub pozwany nie udzielił odpowiedzi skarżącemu, skarżący może przedłożyć skargę na zasadach określonych w lit. a), b) lub c).

3. Wszystkie skargi wymienione przez skarżącego podczas przedkładania skargi zgodnie z niniejszym artykułem muszą opierać się na środkach określonych we wniosku o konsultacje na podstawie art. 3.30 (Konsultacje) ust. 1 lit. c).

4. Zasady rozstrzygania sporów, o których mowa w ust. 2, stosuje się z zastrzeżeniem zasad określonych w niniejszej sekcji, uzupełnionych o wszelkie zasady przyjęte przez Komitet, Trybunał lub Trybunał Apelacyjny.

5. Skargę uznaje się za przedłożoną na podstawie niniejszego artykułu, jeżeli skarżący wszczął postępowanie na podstawie obowiązujących zasad rozstrzygania sporów.

6. Skargi przedłożone w imieniu grupy, w której skład wchodzi pewna liczba niezidentyfikowanych skarżących, lub przedłożone przez przedstawiciela, który zamierza prowadzić postępowanie w interesie określonej liczby zidentyfikowanych lub niezidentyfikowanych skarżących, którzy delegują wszystkie decyzje dotyczące postępowania w ich imieniu, nie są dopuszczalne.

ARTYKUŁ 3.34

Inne skargi

1. Skarżący nie może przedłożyć skargi do Trybunału, jeżeli skarżący przedłożył już do innego krajowego lub międzynarodowego sądu lub trybunału skargę dotyczącą tego samego środka, co środek, co do którego istnieje domniemanie, że jest niezgodny z postanowieniami, o których mowa w art. 3.27 (Zakres) ust. 1, i tej samej straty lub szkody, chyba że skarżący wycofa taką nierozpatrzoną skargę.

2. Skarżący działający we własnym imieniu nie może przedłożyć skargi do Trybunału, jeżeli jakakolwiek osoba, która, bezpośrednio lub pośrednio, posiada udziały własnościowe w skarżącym lub jest przez niego kontrolowana, przedłożyła już do Trybunału lub innego krajowego lub międzynarodowego sądu lub trybunału skargę dotyczącą tego samego środka, co środek, co do którego istnieje domniemanie, że jest niezgodny z postanowieniami, o których mowa w art. 3.27 (Zakres) ust. 1, i tej samej straty lub szkody, chyba że ta osoba wycofa taką nierozpatrzoną skargę.

3. Skarżący działający w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa nie może przedłożyć skargi do Trybunału, jeżeli jakakolwiek osoba, która, bezpośrednio lub pośrednio, posiada udziały własnościowe w lokalnie utworzonym przedsiębiorstwie lub jest przez nie kontrolowana, przedłożyła już do Trybunału lub innego krajowego lub międzynarodowego sądu lub trybunału skargę dotyczącą tego samego środka, co środek, co do którego istnieje domniemanie, że narusza postanowienia rozdziału 2 (Ochrona inwestycji), i tej samej straty lub szkody, chyba że ta osoba wycofa taką nierozpatrzoną skargę.

4. Przed przedłożeniem skargi skarżący przedstawia:

- a) dowody, że on i, jeśli jest to uzasadnione na podstawie ust. 2 i 3, jakakolwiek osoba, która bezpośrednio lub pośrednio posiada udziały własnościowe w lokalnie utworzonym przedsiębiorstwie lub jest przez nie kontrolowana, wycofała wszystkie nierozpatrzone skargi, o których mowa w ust. 1, 2 lub 3; oraz
- b) zrzeczenie się z przysługującego mu prawa, a w stosownych przypadkach, z prawa lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa, do przedkładania skarg, o których mowa w ust. 1.

5. Niniejszy artykuł stosuje się w związku z załącznikiem 12 (Równoległe postępowania).

6. Zrzeczenie przewidziane w ust. 4 lit. b) przestaje mieć zastosowanie w przypadku, gdy skarga zostaje odrzucona w wyniku niespełnienia wymogów obywatelstwa będących warunkiem przedłożenia skargi na podstawie niniejszej Umowy.

7. Ustępy od 1 do 4, włączając załącznik 12 (Równoległe postępowania), nie mają zastosowania w przypadku, gdy skargi są wnoszone do krajowego sądu lub trybunału wyłącznie w celu uzyskania tymczasowego nakazu sądowego lub wniosku o wydanie deklaratywnego orzeczenia ustalającego oraz nie wiążą się z wypłatą odszkodowań pieniężnych.

8. Gdy skargi są wnoszone zarówno na podstawie niniejszej sekcji, jak i sekcji A (Rozstrzyganie sporów między Stronami), lub zarówno na podstawie niniejszej sekcji, jak i innej umowy międzynarodowej dotyczącej tego samego traktowania, jak to, co do którego istnieje domniemanie, że jest niezgodne z postanowieniami rozdziału 2 (Ochrona inwestycji), skład Trybunału ustanowiony zgodnie z niniejszą sekcją, w najkrótszym możliwym terminie po wysłuchaniu stron sporu, uwzględnia w swojej decyzji, zarządzeniu lub orzeczeniu postępowanie na podstawie sekcji A (Rozstrzyganie sporów między Stronami) lub innej umowy międzynarodowej. W tym celu może on również, jeżeli uzna to za konieczne, zawiesić postępowanie. Działając na podstawie niniejszego postanowienia, Trybunał przestrzega postanowień art. 3.53 (Tymczasowe orzeczenie) ust. 6.

ARTYKUŁ 3.35

Wymogi proceduralne i inne wymogi przedłożenia skargi

1. Skarga może zostać złożona do Trybunału na podstawie niniejszej sekcji wyłącznie, jeżeli:
 - a) przedłożeniu skargi towarzyszy pisemna zgoda skarżącego na rozstrzygnięcie sporu przez Trybunał zgodnie z procedurami określonymi w niniejszej sekcji oraz wskazanie przez skarżącego jednego ze zbiorów zasad rozstrzygania sporów, o których mowa w art. 3.33 (Przedkładanie skargi) ust. 2, jako mających zastosowanie zasad rozstrzygania sporów;

- b) upłynęło przynajmniej sześć miesięcy od przedłożenia wniosku o konsultacje zgodnie z art. 3.30 (Konsultacje) i upłynęły przynajmniej trzy miesiące od przekazania zawiadomienia o zamiarze przedłożenia skargi na podstawie art. 3.32 (Zawiadomienie o zamiarze przedłożenia skargi);
- c) wniosek o konsultacje oraz zawiadomienie o zamiarze przedłożenia skargi spełniają wymogi wskazane odpowiednio w art. 3.30 (Konsultacje) ust. 1 i 2 oraz w art. 3.32 (Zawiadomienie o zamiarze przedłożenia skargi) ust. 1;
- d) prawna i merytoryczna podstawa sporu była wcześniej przedmiotem konsultacji na podstawie art. 3.30 (Konsultacje);
- e) wszystkie skargi wymienione podczas przedkładania skargi do Trybunału na podstawie art. 3.33 (Przedkładanie skargi) opierają się na środku lub środkach określonych w zawiadomieniu o zamiarze przedłożenia skargi na podstawie art. 3.32 (Zawiadomienie o zamiarze przedłożenia skargi); oraz
- f) spełnione są warunki określone w art. 3.34 (Inne skargi).

2. Niniejszy artykuł nie narusza innych wymogów jurysdykcyjnych wynikających z odpowiednich zasad rozstrzygania sporów.

ARTYKUŁ 3.36

Zgoda

1. Pozwany zgadza się na przedłożenie skargi na podstawie niniejszej sekcji.
2. Skarżący udziela swojej zgody zgodnie z procedurami przewidzianymi w niniejszej sekcji w momencie przedkładania skargi na podstawie art. 3.33 (Przedkładanie skargi).
3. Zgoda na podstawie ust. 1 i 2 wymaga, by:
 - a) strony sporu powstrzymały się od egzekwowania orzeczenia wydanego na podstawie niniejszej sekcji przed uprawomocnieniem się takiego orzeczenia na podstawie art. 3.55 (Ostateczne orzeczenie); oraz
 - b) strony sporu powstrzymały się od dążenia do odwołania, rewizji, uchylenia, unieważnienia lub zmiany orzeczenia ani nie wszczynały innej podobnej procedury przed międzynarodowym bądź krajowym sądem lub trybunałem, w odniesieniu do orzeczenia wydanego na podstawie niniejszej sekcji¹.
4. Uznaje się, że zgoda na podstawie ust. 1 i 2 spełnia wymogi:
 - a) art. 25 konwencji ICSID oraz zasad dotyczących dodatkowego mechanizmu ICSID, w zakresie pisemnej zgody stron sporu; oraz
 - b) art. II konwencji z Nowego Jorku z 1958 r. w odniesieniu do pisemnej umowy.

¹ Dla większej pewności należy wyjaśnić, że lit. b) stosuje się w związku z art. 3.57 (Wykonywanie ostatecznych orzeczeń).

ARTYKUŁ 3.37

Finansowanie przez osoby trzecie

1. W przypadku finansowania przez osoby trzecie strona sporu, która z niego korzysta, powiadamia drugą stronę sporu i skład Trybunału, lub Prezesa Trybunału, jeżeli skład Trybunału nie został powołany, o istnieniu i charakterze mechanizmu finansowania oraz podaje nazwisko lub nazwę i adres udzielającej finansowania strony trzeciej.
2. Powiadomienia takiego dokonuje się w momencie przedłożenia skargi lub, jeżeli umowa o finansowanie zostaje zawarta bądź darowizna lub dotacja zostaje przekazana po przedłożeniu skargi, niezwłocznie po tym, jak umowa o finansowanie zostaje zawarta bądź darowizna lub dotacja zostaje przekazana.
3. Stosując art. 3.48 (Zabezpieczenie kosztów), Trybunał bierze pod uwagę, czy istnieje finansowanie przez osoby trzecie. Przy podejmowaniu decyzji w sprawie kosztów postępowania na podstawie art. 3.53 (Tymczasowe orzeczenie) ust. 4 Trybunał bierze pod uwagę, czy spełniono wymogi przewidziane w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu.

PODSEKCJA 4

SYSTEM TRYBUNAŁÓW INWESTYCYJNYCH

ARTYKUŁ 3.38

Trybunał

1. Trybunał zostaje niniejszym utworzony do rozpatrywania skarg złożonych na podstawie art. 3.33 (Przedkładanie skargi).
2. Na podstawie art. 4.1 (Komitet) ust. 5 lit. a) Komitet, po wejściu w życie niniejszej Umowy, mianuje dziewięciu członków Trybunału. Trzech członków musi być obywatelami państwa członkowskiego Unii, trzech obywatelami Wietnamu, a trzech obywatelami państw trzecich¹.
3. Komitet może zadecydować o zwiększeniu lub zmniejszeniu liczby członków Trybunału o liczbę będącą wielokrotnością liczby trzy. Powołanie dodatkowych członków odbywa się na takich samych zasadach, jak określono w ust. 2.

¹ Zamiast proponować mianowanie trzech członków, którzy mają jej obywatelstwo, każda ze Stron może wysunąć kandydatury maksymalnie trzech członków posiadających inne obywatelstwo. W takim przypadku tacy członkowie są uznawani za obywateli Strony, która zaproponowała ich mianowanie do celów niniejszego artykułu.

4. Członkowie Trybunału posiadają kwalifikacje wymagane w swoich państwach do powołania na stanowisko sędziego lub są prawnikami o uznanej kompetencji. Wykazali się posiadaniem wiedzy eksperckiej z zakresu międzynarodowego prawa publicznego. Zaleca się, by członkowie Trybunału posiadali wiedzę fachową, w szczególności w zakresie międzynarodowego prawa inwestycyjnego, międzynarodowego prawa handlowego i rozstrzygania sporów związanych z międzynarodowymi umowami inwestycyjnymi lub handlowymi.
5. Członkowie Trybunału są mianowani na czteroletnią kadencję, z możliwością jednokrotnego przedłużenia. Jednakże w przypadku pięciu z dziewięciu osób powołanych niezwłocznie po wejściu w życie niniejszej Umowy, wskazanych w drodze losowania, kadencję wydłuża się do sześciu lat. Powstające wakaty będą uzupełniane w miarę ich pojawiania się. Osoba wyznaczona do zastąpienia osoby, której kadencja nie wygasła, będzie sprawować urząd przez okres, jaki pozostał do końca kadencji jej poprzednika. Osoba, która odbywa służbę w składzie Trybunału, w chwili upływu swojej kadencji może za zgodą Prezesa Trybunału kontynuować pełnienie służby w tym składzie do czasu zamknięcia postępowań w tym składzie i, wyłącznie do tego celu, będzie w dalszym ciągu uznawana za członka Trybunału.
6. Trybunał rozpatruje sprawy w składach złożonych z trzech członków, spośród których jeden jest obywatelem państwa członkowskiego Unii, jeden obywatelem Wietnamu, a jeden obywatelem państwa trzeciego. Składowi przewodniczy członek będący obywatelem państwa trzeciego.
7. W terminie 90 dni od złożenia skargi na podstawie art. 3.33 (Przedkładanie skargi) Prezes Trybunału w systemie rotacyjnym powołuje członków będących częścią składu Trybunału rozpatrującego sprawę, zapewniając, by składy wybierane były losowo i w sposób nieprzewidywalny, dając przy tym wszystkim członkom równe szanse orzekania.

8. Prezes i Wiceprezes Trybunału odpowiadają za kwestie organizacyjne, są mianowani na dwuletnią kadencję i są losowani spośród członków będących obywatelami państw trzecich. Pełnią oni służbę w systemie rotacyjnym, w kolejności ustalonej w drodze losowania przez współprzewodniczących Komitetu lub ich odpowiednich przedstawicieli. Wiceprezes zastępuje Prezesa, gdy ten nie jest dostępny.

9. Niezależnie od ust. 6, strony sporu mogą wyrazić zgodę na wysłuchanie przez jednego członka będącego obywatelem państwa trzeciego, który zostanie wybrany przez Prezesa Trybunału. Pozwany przychylnie rozpatruje taką propozycję skarżącego, zwłaszcza jeżeli skarżący jest małym lub średnim przedsiębiorstwem lub jeżeli rekompensata albo szkoda objęta skargą jest stosunkowo niewielka. Wniosek taki należy złożyć równocześnie ze skargą składaną na podstawie art. 3.33 (Przedkładanie skargi).

10. Trybunał może ustalić własne procedury robocze. Procedury robocze muszą być zgodne z mającymi zastosowanie zasadami rozstrzygania sporów i niniejszą sekcją. Jeżeli Trybunał podejmie taką decyzję, Prezes Trybunału opracowuje projekt procedur roboczych w porozumieniu z pozostałymi członkami Trybunału i przedstawia Komitetowi projekt procedur roboczych. Komitet przyjmuje projekt procedur roboczych. Jeżeli projekt procedur roboczych nie zostanie przyjęty przez Komitet w ciągu trzech miesięcy od daty jego przedstawienia, Prezes Trybunału dokonuje niezbędnej zmiany projektu procedur roboczych, biorąc pod uwagę opinie wyrażone przez Strony. Prezes Trybunału przedstawia następnie Komitetowi zmieniony projekt procedur roboczych. Zmieniony projekt procedur roboczych uznaje się za przyjęty, chyba że Komitet podejmie decyzję o odrzuceniu zmienionego projektu procedur roboczych w terminie trzech miesięcy od jego przedstawienia.

11. W przypadku pojawienia się kwestii proceduralnych, których nie obejmują postanowienia niniejszej sekcji, zasady uzupełniające przyjęte przez Komitet lub procedury robocze przyjęte na podstawie ust. 10, właściwy skład Trybunału może przyjąć odpowiednią procedurę, która jest zgodna z tymi postanowieniami.
12. Skład Trybunału dokłada wszelkich starań, aby podejmować decyzje w drodze konsensu. W przypadku gdy decyzja nie może zostać podjęta w drodze konsensusu, skład Trybunału podejmuje decyzję większością głosów wszystkich swoich członków. Opinie wyrażone przez poszczególnych członków składu Trybunału są anonimowe.
13. Członkowie są dostępni przez cały czas i w krótkim terminie i posiadają aktualne informacje na temat działań związanych z rozstrzygnięciem sporów w ramach niniejszej Umowy.
14. Aby zapewnić ich dostępność, członkowie otrzymują miesięczne wynagrodzenie za gotowość do służby, ustalone przez Komitet w drodze decyzji. Ponadto Prezes Trybunału i, w stosownych przypadkach, Wiceprezes, pobieraienne wynagrodzenie w wysokości wynagrodzenia ustalonego na podstawie art. 3.39 (Trybunał Apelacyjny) ust. 16 za każdy dzień pracy polegający na wypełnianiu funkcji Prezesa Trybunału na podstawie niniejszej sekcji.
15. Wynagrodzenie za gotowość do służby oraz dzienne wynagrodzenie, o których mowa w ust. 14, są wpłacane przez obie Strony, z uwzględnieniem ich odpowiedniego poziomu rozwoju, na rachunek zarządzany przez Sekretariat ICSID. W przypadku niedokonania przez jedną ze Stron wpłaty wynagrodzenia za gotowość do służby lub dziennego wynagrodzenia, druga Strona może zdecydować o uiszczeniu tej płatności zamiast pierwszej ze Stron. Wszelkie takie zaległe płatności pozostają należne, z naliczeniem odpowiednich odsetek.

16. O ile Komisja nie przyjmie decyzji zgodnie z ust. 17, kwoty innych honorariów i wydatków członków w ramach składu Trybunału są określone na podstawie przepisu 14 pkt 1 rozporządzeń administracyjnych i finansowych konwencji ICSID obowiązujących w dniu złożenia skargi i rozdzielane przez Trybunał między strony sporu zgodnie z postanowieniami art. 3.53 (Tymczasowe orzeczenie) ust. 4.

17. Wynagrodzenie za gotowość do służby, dzienne diety oraz inne honoraria i wydatki mogą zostać trwale przekształcone decyzją Komitetu w regularne wynagrodzenie. W takim przypadku członkowie Trybunału pełnią swoje funkcje w pełnym wymiarze czasu pracy i nie mogą wykonywać żadnej innej zarobkowej lub niezarobkowej działalności zawodowej, chyba że w drodze wyjątku wyrazi na to zgodę Prezes Trybunału. Komitet ustala ich wynagrodzenia i związane z nimi kwestie organizacyjne.

18. Sekretariat ICSID pełni funkcję sekretariatu Trybunału i zapewnia mu odpowiednie wsparcie. Wydatki na ten cel są rozdzielane przez Trybunał pomiędzy strony sporu zgodnie z postanowieniami art. 3.53 (Tymczasowe orzeczenie) ust. 4.

ARTYKUŁ 3.39

Trybunał Apelacyjny

1. Niniejszym ustanowiony zostaje stały Trybunał Apelacyjny, którego zadaniem jest rozpatrywanie odwołań od orzeczeń wydanych przez Trybunał.

2. Trybunał Apelacyjny składa się z sześciu członków, z których dwóch musi być obywatelami państwa członkowskiego Unii, dwóch obywatelami Wietnamu, a dwóch obywatelami państw trzecich.
3. Na podstawie art. 4.1 (Komitet) ust. 5 lit. a) Komitet, po wejściu w życie niniejszej Umowy, mianuje sześciu członków Trybunału Apelacyjnego¹.
4. Komitet może zdecydować o zwiększeniu lub zmniejszeniu liczby członków Trybunału Apelacyjnego o liczbę będącą wielokrotnością liczby trzy. Powołanie dodatkowych członków odbywa się na takich samych zasadach, jak określono w ust. 2 i 3.
5. Członkowie Trybunału Apelacyjnego są mianowani na czteroletnią kadencję, z możliwością jednokrotnego przedłużenia. Jednakże w przypadku trzech z sześciu osób powołanych niezwłocznie po wejściu w życie niniejszej Umowy, wskazanych w drodze losowania, kadencję wydłuża się do sześciu lat. Powstające wakaty będą uzupełniane w miarę ich pojawiania się. Osoba wyznaczona do zastąpienia osoby, której kadencja nie wygasła, będzie sprawować urząd przez okres, jaki pozostał do końca kadencji jej poprzednika.

¹ Zamiast proponować mianowanie dwóch członków, którzy mają jej obywatelstwo, każda ze Stron może wysunąć kandydatury maksymalnie dwóch członków posiadających inne obywatelstwo. W takim przypadku tacy członkowie są uznawani za obywateli Strony, która zaproponowała ich mianowanie do celów niniejszego artykułu.

6. Trybunał Apelacyjny posiada Prezesa i Wiceprezesa, którzy są wybierani w drodze losowania na dwuletnią kadencję spośród członków będących obywatelami państw trzecich. Pełnią oni służbę w systemie rotacyjnym, w kolejności ustalonej w drodze losowania przez przewodniczącego Komitetu. Wiceprezes zastępuje Prezesa, gdy ten nie jest dostępny.
7. Członkowie Trybunału Apelacyjnego posiadają wiedzę ekspercką z zakresu międzynarodowego prawa publicznego i kwalifikacje wymagane w swoich państwach do powołania na najwyższe stanowiska sędziowskie lub są prawnikami o uznanej kompetencji. Zaleca się, by członkowie Trybunału posiadali wiedzę fachową w zakresie międzynarodowego prawa inwestycyjnego, międzynarodowego prawa handlowego i rozstrzygania sporów związanych z międzynarodowymi umowami inwestycyjnymi lub handlowymi.
8. Trybunał Apelacyjny rozpoznaje odwołania w składach złożonych z trzech członków, spośród których jeden jest obywatelem państwa członkowskiego Unii, jeden obywatelem Wietnamu, a jeden obywatelem państwa trzeciego. Składowi przewodniczy członek będący obywatelem państwa trzeciego.
9. Prezes Trybunału Apelacyjnego w systemie rotacyjnym powołuje skład rozpatrujący odwołanie, oddzielnie dla każdej sprawy, zapewniając, by każdy skład wybierany był losowo i w sposób nieprzewidywalny, dając przy tym wszystkim członkom równe szanse orzekania. Osoba, która odbywa służbę w składzie Trybunału Apelacyjnego, w chwili upływu swojej kadencji może za zgodą Prezesa Trybunału Apelacyjnego kontynuować pełnienie służby w tym składzie do czasu zamknięcia postępowań w tym składzie i, wyłącznie do tego celu, będzie w dalszym ciągu uznawana za członka Trybunału Apelacyjnego.

10. Trybunał Apelacyjny ustala własne procedury robocze. Procedury robocze są zgodne z niniejszą sekcją i instrukcjami zawartymi w załączniku 13 (Procedury robocze Trybunału Apelacyjnego). Prezes Trybunału Apelacyjnego opracowuje projekt procedur roboczych w porozumieniu z pozostałymi członkami Trybunału Apelacyjnego i przedstawia Komitetowi projekt procedur roboczych w terminie jednego roku od daty wejścia w życie niniejszej Umowy. Projekt procedur roboczych jest przyjmowany przez Komitet. Jeżeli projekt procedur roboczych nie zostanie przyjęty przez Komitet w ciągu trzech miesięcy od daty jego przedstawienia, Prezes Trybunału Apelacyjnego dokonuje niezbędnej zmiany projektu procedur roboczych, biorąc pod uwagę opinie wyrażone przez Strony. Prezes Trybunału Apelacyjnego przedstawia następnie Komitetowi zmieniony projekt procedur roboczych. Zmieniony projekt procedur roboczych uznaje się za przyjęty, chyba że Komitet podejmie decyzję o odrzuceniu zmienionego projektu procedur roboczych w terminie trzech miesięcy od jego przedstawienia.

11. W przypadku pojawienia się kwestii proceduralnych, których nie obejmują postanowienia niniejszej sekcji, zasady uzupełniające przyjęte przez Komitet lub procedury robocze przyjęte na podstawie ust. 10, właściwy skład Trybunału Apelacyjnego może przyjąć odpowiednią procedurę, która jest zgodna z tymi postanowieniami.

12. Skład Trybunału Apelacyjnego dokłada wszelkich starań, aby podejmować decyzje w drodze konsensu. W przypadku gdy decyzja nie może zostać podjęta w drodze konsensusu, skład Trybunału Apelacyjnego podejmuje decyzję większością głosów wszystkich swoich członków. Opinie wyrażone przez poszczególnych członków składu Trybunału Apelacyjnego są anonimowe.

13. Członkowie Trybunału Apelacyjnego są dostępni przez cały czas i w krótkim terminie i posiadają aktualne informacje na temat innych działań związanych z rozstrzyganiem sporów w ramach niniejszej Umowy.

14. Członkowie Trybunału Apelacyjnego otrzymują miesięczne wynagrodzenie za gotowość do służby, ustalone przez Komitet w drodze decyzji. Ponadto Prezes Trybunału Apelacyjnego i, w stosownych przypadkach, Wiceprezes, pobieraienne wynagrodzenie w wysokości wynagrodzenia ustalonego na podstawie ust. 16 za każdy dzień pracy polegający na wypełnianiu funkcji Prezesa Trybunału Apelacyjnego na podstawie niniejszej sekcji.

15. Wynagrodzenie za gotowość do służby oraz dzienne wynagrodzenie, o których mowa w ust. 14, są wpłacane przez obie Strony, z uwzględnieniem ich odpowiedniego poziomu rozwoju, na rachunek zarządzany przez Sekretariat ICSID. W przypadku niedokonania przez jedną ze Stron wpłaty wynagrodzenia za gotowość do służby lub dziennego wynagrodzenia, druga Strona może zdecydować o uiszczeniu tej płatności zamiast pierwszej ze Stron. Wszelkie takie zaległe płatności pozostają należne, z naliczeniem odpowiednich odsetek.

16. Z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy, Komitet przyjmuje decyzję, w której określa kwotę innych honorariów i kosztów członków składu Trybunału Apelacyjnego. Takie honoraria i koszty są rozdzielane przez Trybunał lub, w stosownych przypadkach, przez Trybunał Apelacyjny, pomiędzy strony sporu zgodnie z postanowieniami art. 3.53 (Tymczasowe orzeczenie) ust. 4.

17. Wynagrodzenie za gotowość do służby, dzienne diety oraz inne honoraria i wydatki mogą zostać trwale przekształcone decyzją Komitetu w regularne wynagrodzenie. W takim przypadku członkowie Trybunału Apelacyjnego pełnią swoje funkcje w pełnym wymiarze czasu pracy i nie mogą wykonywać żadnej innej zarobkowej lub niezarobkowej działalności zawodowej, chyba że w drodze wyjątku wyrazi na to zgodę Prezes Trybunału Apelacyjnego. Komitet ustala ich wynagrodzenia i związane z nimi kwestie organizacyjne.

18. Sekretariat ICSID pełni funkcję sekretariatu Trybunału Apelacyjnego i zapewnia mu odpowiednie wsparcie. Wydatki na ten cel są rozdzielane przez Trybunał Apelacyjny pomiędzy strony sporu zgodnie z postanowieniami art. 3.53 (Tymczasowe orzeczenie) ust. 4.

ARTYKUŁ 3.40

Etyka

1. Członkowie Trybunału i Trybunału Apelacyjnego są wybierani spośród osób, których niezależność jest niekwestionowana. Nie mogą być oni powiązani z żadnym rządem¹. Nie przyjmują instrukcji od żadnego rządu ani organizacji w sprawach związanych ze sporem. Nie uczestniczą oni w rozpatrywaniu żadnego sporu, który powodowałby bezpośrednio lub pośrednio konflikt interesów. Muszą oni przy tym spełniać wymogi załącznika 11 (Kodeks postępowania członków Trybunału, członków Trybunału Apelacyjnego i mediatorów). Ponadto, po mianowaniu, wstrzymują się oni od działania w charakterze pełnomocnika lub wyznaczonych przez stronę ekspertów lub świadków w jakimkolwiek toczącym się lub nowym sporze dotyczącym ochrony inwestycji w ramach niniejszej Umowy lub innej umowy lub wewnętrznych przepisów ustawowych i wykonawczych.

¹ Dla większej pewności należy wyjaśnić, że sam fakt otrzymywania przez osobę dochodów z sektora instytucji rządowych lub bycia wcześniej zatrudnionym przez administrację rządową lub posiadania związku rodzinnego z osobą, która uzyskuje dochody z sektora instytucji rządowych, nie sprawia, że dana osoba nie spełnia wymaganych warunków.

2. Jeżeli strona sporu uważa, że członek znajduje się w sytuacji konfliktu interesów, przesyła zawiadomienie o sprzeciwie wobec mianowania tego członka odpowiednio do Prezesa Trybunału lub Prezesa Trybunału Apelacyjnego. Zawiadomienie o sprzeciwie należy przesłać w terminie 15 dni od daty przekazania stronie sporu składu Trybunału lub Trybunału Apelacyjnego lub w ciągu 15 dni od daty faktycznego uzyskania przez stronę sporu odpowiednich informacji, jeżeli racjonalnie nie mogły być one znane w momencie ustanowienia składu. Zawiadomienie o sprzeciwie zawiera uzasadnienie sprzeciwu.
3. Jeżeli w terminie 15 dni od dnia zawiadomienia o sprzeciwie, członek, którego dotyczy sprzeciw, podjął decyzję o nieskładaniu rezygnacji ze składu, odpowiednio Prezes Trybunału lub Prezes Trybunału Apelacyjnego, po wysłuchaniu stron sporu i po zapewnieniu członkowi możliwości przedłożenia uwag, wydaje decyzję w terminie 45 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o sprzeciwie oraz powiadamia odpowiednio strony sporu i innych członków składu.
4. W przypadku sprzeciwu wobec powołania do składu Prezesa Trybunału decyzję podejmuje Prezes Trybunału Apelacyjnego i vice versa.
5. Na podstawie uzasadnionego zalecenia Prezesa Trybunału Apelacyjnego, bądź z ich wspólnej inicjatywy, Strony, w drodze decyzji Komitetu, mogą podjąć decyzję o usunięciu członka z Trybunału lub członka z Trybunału Apelacyjnego, gdy zachowanie tego członka jest niezgodne z obowiązkami określonymi w ust. 1 i nie do pogodzenia z jego dalszym członkostwem w Trybunale lub Trybunale Apelacyjnym. Jeżeli przedmiotowe zachowanie zarzucane jest Prezesowi Trybunału Apelacyjnego, to Prezes Trybunału przekazuje uzasadnione zalecenie. Art. 3.38 (Trybunał) ust. 2 i art. 3.39 (Trybunał Apelacyjny) ust. 3 stosuje się odpowiednio do obsadzania wolnych stanowisk, które mogą powstać na podstawie niniejszego ustępu.

ARTYKUŁ 3.41

Wielostronne mechanizmy rozstrzygania sporów

Strony przystępują do negocjacji dotyczących umowy międzynarodowej przewidującej wielostronny trybunał inwestycyjny w połączeniu z wielostronnym mechanizmem odwoławczym mającym zastosowanie do sporów wynikających z niniejszej Umowy lub oddzielnie od tego mechanizmu. Strony mogą w związku z tym uzgodnić niestosowanie odpowiednich części niniejszej sekcji. Komitet może przyjąć decyzję określającą wszelkie niezbędne uregulowania przejściowe.

PODSEKCJA 5

PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ

ARTYKUŁ 3.42

Obowiązujące prawo i reguły interpretacji

1. Trybunał i Trybunał Apelacyjny decydują, czy środki będące przedmiotem skargi naruszają postanowienia rozdziału 2 (Ochrona inwestycji), jak zarzuca skarżący.

2. Przy podejmowaniu decyzji Trybunał i Trybunał Apelacyjny stosują postanowienia rozdziału 2 (Ochrona inwestycji) i inne postanowienia niniejszej Umowy, w zależności od przypadku, a także inne przepisy lub zasady prawa międzynarodowego obowiązujące między Stronami oraz uwzględniają wszelkie właściwe prawo wewnętrzne strony sporu.

3. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Trybunał i Trybunał Apelacyjny są związane interpretacją prawa wewnętrznego dokonaną przez sądy lub organy właściwe do interpretacji odpowiedniego prawa wewnętrznego, a wszelkie znaczenie nadane odpowiednim przepisom prawa wewnętrznego przez Trybunał i Trybunał Apelacyjny nie jest wiążące dla sądów i organów poszczególnych Stron. Trybunał i Trybunał Apelacyjny nie jest właściwy do określania zgodności z prawem środka, który rzekomo narusza postanowienia niniejszej Umowy, na podstawie wewnętrznych przepisów ustawowych i wykonawczych strony sporu.

4. Trybunał i Trybunał Apelacyjny dokonują wykładni niniejszej Umowy zgodnie ze zwyczajowymi zasadami wykładni międzynarodowego prawa publicznego określonymi w *Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów* zawartej w Wiedniu dnia 23 maja 1969 r.

5. W przypadku poważnych obaw w zakresie interpretacji, które mogą mieć wpływ na kwestie dotyczące niniejszej sekcji, Komitet może przyjąć interpretację postanowień niniejszej Umowy. Każda taka interpretacja jest wiążąca dla Trybunału i Trybunału Apelacyjnego. Komitet może zdecydować, że interpretacja ma wiążące skutki od konkretnej daty.

ARTYKUŁ 3.43

Przeciwdziałanie obchodzeniu środków

Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Trybunał stwierdza brak swojej właściwości, jeżeli spór powstał lub był z dużą dozą prawdopodobieństwa możliwy do przewidzenia w czasie, gdy skarżący nabył własność inwestycji będącej przedmiotem sporu lub prawo do jej kontroli, a Trybunał ustalił na podstawie faktów w sprawie, że skarżący nabył własność takiej inwestycji lub prawo do jej kontroli w wyłącznym celu przedłożenia skargi na podstawie niniejszej sekcji. Możliwość stwierdzenia braku właściwości w takich okolicznościach pozostaje bez uszczerbku dla innych zastrzeżeń jurysdykcyjnych, które mogłyby zostać zgłoszone przez Trybunał.

ARTYKUŁ 3.44

Wstępne sprzeciwy

1. Pozwany może złożyć sprzeciw, zgodnie z którym skarga jest wyraźnie pozbawiona uzasadnienia z punktu widzenia prawa, nie później niż 30 dni po ustanowieniu składu Trybunału na podstawie art. 3.38 (Trybunał) ust. 7 oraz w każdym razie przed pierwszym posiedzeniem składu Trybunału lub 30 dni po zapoznaniu się przez pozwanego z faktami, na których oparty jest sprzeciw.

2. Pozwany jak najdokładniej wskazuje podstawę sprzeciwu.
3. Po umożliwieniu stronom sporu przedstawienia uwag na temat sprzeciwu Trybunał wydaje, na pierwszym posiedzeniu składu Trybunału lub niezwłocznie potem, decyzję lub tymczasowe orzeczenie w sprawie sprzeciwu, podając jego uzasadnienie. Jeżeli sprzeciw zostanie wniesiony po pierwszym posiedzeniu składu Trybunału, Trybunał wydaje taką decyzję lub tymczasowe orzeczenie w możliwie najkrótszym terminie, nie później jednak niż w terminie 120 dni od daty wniesienia sprzeciwu. Wydając decyzję, Trybunał przyjmuje domniemane fakty jako prawdziwe, a także może wziąć pod uwagę wszelkie istotne fakty, które nie są rozstrzygane w ramach sporu.
4. Decyzja Trybunału jest bez uszczerbku dla prawa strony sporu do zgłoszenia sprzeciwu, na podstawie art. 3.45 (Skargi nieuzasadnione ze względów prawnych) lub w trakcie postępowania, wobec podstawy prawnej skargi, oraz jest bez uszczerbku dla właściwości Trybunału do rozpatrywania innych sprzeciwów jako zagadnienia prejudycjalnego. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że taki sprzeciw może zawierać zastrzeżenie, że spór lub dowolna dodatkowa skarga nie leży w obszarze właściwości Trybunału lub, z innych powodów, nie wchodzi w zakres kompetencji Trybunału.

ARTYKUŁ 3.45

Skargi nieuzasadnione ze względów prawnych

1. Bez uszczerbku dla właściwości Trybunału do rozpatrywania innych sprzeciwów jako zagadnienia prejudycjalnego, takich jak sprzeciw dotyczący tego, że spór lub jakakolwiek skarga dodatkowa pozostaje poza właściwością Trybunału lub, z innych powodów, nie znajduje się w kompetencjach Trybunału, i bez uszczerbku dla prawa pozwanego do zgłaszania takich sprzeciwów w każdym właściwym momencie, Trybunał podejmuje decyzję w trybie prejudycjalnym w odniesieniu do jakiegokolwiek sprzeciwu zgłoszonego przez pozwanego, zgodnie z którym ze względów prawnych skarga lub jakakolwiek jej część, złożona na podstawie niniejszej sekcji, nie jest skargą, w przypadku której możliwe jest wydanie orzeczenia korzystnego dla skarżącego na podstawie art. 3.53 (Tymczasowe orzeczenie), nawet jeżeli by przyjęto, że domniemane fakty były prawdziwe. Trybunał może również uwzględnić wszelkie odpowiednie fakty niebędące przedmiotem sporu.
2. Sprzeciw na podstawie ust. 1 jest przedkładany Trybunałowi w jak najkrótszym terminie po ustanowieniu składu Trybunału i w każdym razie przed dniem, w którym Trybunał wyznaczy pozwanemu termin na przedłożenie jego odpowiedzi na zarzuty i skargę, lub w przypadku zmiany skargi, przed dniem, w którym Trybunał wyznaczy pozwanemu termin na przedłożenie jego odpowiedzi dotyczącej zmiany. Ten sprzeciw nie zostaje przedłożony tak długo, jak toczą się postępowania zgodnie z art. 3.44 (Wstępne sprzeciwy), chyba że Trybunał umożliwi złożenie skargi na podstawie niniejszego artykułu, po należytym uwzględnieniu okoliczności sprawy.

3. Po otrzymaniu sprzeciwu na podstawie ust. 1 i jeżeli Trybunał nie stwierdzi, że sprzeciw jest wyraźnie nieuzasadniony, Trybunał zawiesza wszelkie postępowania dotyczące kwestii merytorycznych, ustala terminarz rozpatrzenia sprzeciwu, który jest spójny z innymi terminarzami dotyczącymi rozpatrzenia pozostałych zagadnień prejudycjalnych, oraz wydaje decyzję lub tymczasowe orzeczenie w sprawie sprzeciwu, wskazując ich podstawę.

ARTYKUŁ 3.46

Przejrzystość postępowań

1. Zasady przejrzystości UNCITRAL mają zastosowanie do sporów prowadzonych na podstawie niniejszej sekcji, z zastrzeżeniem ust. 2–8.
2. Wniosek o konsultacje na podstawie art. 3.30 (Konsultacje), zawiadomienie o zamiarze na podstawie art. 3.32 (Zawiadomienie o zamiarze przedłożenia skargi) ust. 1, ustalenie na podstawie art. 3.32 (Zawiadomienie o zamiarze przedłożenia skargi) ust. 2, zawiadomienie o sprzeciwie oraz decyzję w sprawie tego sprzeciwu na podstawie art. 3.40 (Etyka) oraz wniosek o połączenie skarg na podstawie art. 3.59 (Połączenie skarg) zamieszcza się w wykazie dokumentów, o którym mowa w art. 3 ust. 1 zasad przejrzystości UNCITRAL.

3. Z zastrzeżeniem art. 7 zasad przejrzystości UNCITRAL Trybunał może, z własnej inicjatywy lub na wniosek dowolnej osoby oraz po przeprowadzeniu konsultacji ze stronami sporu, zdecydować, czy i w jaki sposób udostępnić wszelkie inne dokumenty przekazane Trybunałowi lub wydane przez Trybunał, nieobjęte art. 3 ust. 1 i 2 zasad przejrzystości UNCITRAL. Może to obejmować dowody, jeżeli respondent wyraża na to zgodę.
4. Niezależnie od art. 2 zasad przejrzystości UNCITRAL Unia lub Wietnam, w zależności od przypadku, po otrzymaniu stosownych dokumentów na podstawie ust. 2 niniejszego artykułu niezwłocznie przekazuje te dokumenty Stronie niebędącej stroną sporu i podaje je do wiadomości publicznej, z zastrzeżeniem przeredagowania informacji poufnych lub chronionych¹.
5. Dokumenty, o których mowa w ust. 2, 3 i 4, mogą być udostępniane publicznie w drodze przekazania do repozytorium, o którym mowa w zasadach przejrzystości UNCITRAL lub w inny sposób.
6. Nie później niż trzy lata od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy Komitet dokonuje przeglądu funkcjonowania postanowień ust. 3. Na wniosek jednej ze Stron Komitet może przyjąć decyzję na podstawie art. 4.1 (Komitet) ust. 5 lit. c), zgodnie z którą zamiast przepisów ust. 3 niniejszego artykułu zastosowanie znajduje art. 3 ust. 3 zasad przejrzystości UNCITRAL.

¹ Dla większej pewności należy wyjaśnić, że poufne lub chronione informacje, o których mowa w art. 7 ust. 2 zasad przejrzystości UNCITRAL, obejmują poufne informacje rządowe.

7. Z zastrzeżeniem decyzji Trybunału dotyczącej sprzeciwu w odniesieniu do wskazania informacji, co do których utrzymywano, że są informacjami poufnymi lub chronionymi, ani strony sporu, ani Trybunał nie ujawniają żadnej Stronie niebędącej stroną sporu ani opinii publicznej żadnych informacji chronionych, jeżeli strona sporu, która je dostarczyła, wyraźnie oznaczyła je jako takie¹.

8. Strona sporu może ujawnić innym osobom mającym związek z postępowaniem, w tym świadkom i ekspertom, takie niezredagowane dokumenty, jakie uzna za konieczne w toku postępowania na podstawie niniejszej sekcji. Strona sporu zapewnia jednak, by osoby te chroniły informacje poufne lub chronione zawarte w tych dokumentach.

¹ Dla większej pewności należy wyjaśnić, że jeżeli strona sporu, która przekazała informacje, postanowi wycofać całość lub część złożonego przez siebie wniosku zawierającego takie informacje zgodnie z art. 7 ust. 4 zasad przejrzystości UNCITRAL, druga strona sporu, w razie potrzeby, ponownie składa kompletne i zredagowane dokumenty, w których albo usunięto informacje wycofane przez stronę sporu, która jako pierwsza przedstawiła te informacje, albo ponownie oznaczono te informacje zgodnie ze wskazaniem strony sporu, która jako pierwsza przekazała te informacje.

ARTYKUŁ 3.47

Tymczasowe decyzje

Trybunał może zarządzić tymczasowy środek ochronny w celu ochrony praw strony sporu lub zapewnienia pełnej skuteczności właściwości Trybunału, w tym wydać zarządzenie w celu zabezpieczenia dowodów będących w posiadaniu lub pod kontrolą strony sporu lub w celu ochrony właściwości Trybunału. Trybunał nie może zarządzić zajęcia mienia, ani uniemożliwić stosowania traktowania, co do którego istnieje domniemanie, że stanowi naruszenie. Do celów niniejszego ustępu zarządzenie obejmuje zalecenie.

ARTYKUŁ 3.48

Zabezpieczenie kosztów

1. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Trybunał może, na wniosek, nakazać skarżącemu zabezpieczenie całości lub części kosztów, jeżeli istnieją uzasadnione podstawy, by przypuszczać, że skarżący może nie być w stanie wykonać ewentualnej decyzji w sprawie kosztów wydanej przeciwko skarżącemu.
2. Jeżeli zabezpieczenie kosztów nie zostanie złożone w całości w terminie 30 dni od wydania zarządzenia przez Trybunał, lub w innym terminie wyznaczonym przez Trybunał, Trybunał informuje o tym strony sporu. Trybunał może zarządzić zawieszenie lub zakończenie postępowania.

ARTYKUŁ 3.49

Umorzenie

Jeżeli po przedłożeniu skargi na podstawie niniejszej sekcji skarżący nie podejmie żadnych działań w ramach postępowania w ciągu kolejnych 180 dni lub w takich okresach, jakie uzgodnią strony sporu, uznaje się, że skarżący wycofał swoją skargę i zaprzestał postępowania. Na wniosek pozwanego i po zawiadomieniu stron sporu Trybunał wydaje zarządzenie o umorzeniu postępowania i wydaje orzeczenie w sprawie kosztów. Po wydaniu takiego zarządzenia wygasa kompetencja Trybunału do rozstrzygnięcia sporu. Skarżący nie może następnie przedłożyć skargi w tej samej sprawie.

ARTYKUŁ 3.50

Język postępowania

1. Strony sporu uzgadniają język, który ma być używany w postępowaniu.

2. Jeżeli strony sporu nie osiągną porozumienia na podstawie ust. 1 w terminie 30 dni od powołania składu Trybunału na podstawie art. 3.38 (Trybunał) ust. 7, Trybunał określa język, który ma być używany w postępowaniu. Trybunał określa język po konsultacji ze stronami sporu w celu zapewnienia ekonomicznej efektywności postępowania oraz po zapewnieniu, że określenie języka nie niesie za sobą żadnych niepotrzebnych obciążeń dla zasobów stron sporu i Trybunału¹.

ARTYKUŁ 3.51

Strona niebędąca stroną sporu

1. W terminie 30 dni od otrzymania wszelkich dokumentów, o których mowa w lit. a) i b), lub niezwłocznie po wyjaśnieniu wszelkich sporów dotyczących informacji poufnych lub chronionych, pozwany dostarcza Stronie niebędącej stroną sporu:

- a) wniosek o konsultację, o którym mowa w art. 3.30 (Konsultacje), zawiadomienie o zamiarze na podstawie art. 3.32 (Zawiadomienie o zamiarze przedłożenia skargi) ust. 1, ustalenie na podstawie art. 3.32 (Zawiadomienie o zamiarze przedłożenia skargi) ust. 2 i skargę, o której mowa w art. 3.33 (Przedkładanie skargi); oraz

¹ Rozważając efektywność ekonomiczną postępowania, Trybunał powinien brać pod uwagę koszty stron sporu i Trybunału wynikające z konieczności zapoznania się z orzecznictwem i tekstami prawnymi, które mogą zostać przedłożone przez strony sporu.

b) na wniosek, wszelkie dokumenty podawane do publicznej wiadomości zgodnie z art. 3.46 (Przejrzystość postępowań).

2. Strona niebędąca stroną sporu ma prawo do uczestnictwa w przesłuchaniach na podstawie niniejszej sekcji oraz do złożenia ustnych wyjaśnień w związku z interpretacją niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 3.52

Opinie ekspertów

Trybunał, na wniosek strony sporu lub, po konsultacji ze stronami sporu, z własnej inicjatywy, może wyznaczyć jednego lub większą liczbę ekspertów do składania pisemnych sprawozdań w kwestiach dotyczących środowiska naturalnego, zdrowia, bezpieczeństwa lub w innych kwestiach podniesionych przez stronę sporu w ramach postępowania.

ARTYKUŁ 3.53

Tymczasowe orzeczenie

1. Jeżeli Trybunał stwierdzi, że środek stanowiący przedmiot sporu narusza którekolwiek z postanowień rozdziału 2 (Ochrona inwestycji), Trybunał może, na podstawie wniosku skarżącego i po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron sporu, orzec, oddzielnie lub łącznie, jedynie:

a) odszkodowanie pieniężne i należne odsetki; oraz

- b) zwrot mienia, w którym to przypadku orzeczenie dopuszcza możliwość wypłaty odszkodowania pieniężnego i należnych odsetek przez pozwanego zamiast zwrotu mienia, wskazany w sposób spójny z odpowiednimi postanowieniami rozdziału 2 (Ochrona inwestycji).

W przypadku gdy skargę złożono w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa, każde orzeczenie na podstawie niniejszego ustępu stanowi, że:

- a) odszkodowanie pieniężne i należne odsetki wypłaca się lokalnie utworzonemu przedsiębiorstwu; oraz
- b) wszelkie zwroty dokonywane są na rzecz lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa.

Trybunał nie może nakazać uchylenia przedmiotowego traktowania.

2. Odszkodowanie pieniężne nie może przewyższać straty poniesionej przez skarżącego lub, odpowiednio, jego lokalnie utworzone przedsiębiorstwo, w wyniku naruszenia postanowień rozdziału 2 (Ochrona inwestycji) i jest pomniejszone o wszelkie wcześniejsze odszkodowania lub rekompensaty przekazane przez zainteresowaną Stronę. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku gdy inwestor przedkłada skargę we własnym imieniu, może on odzyskać jedynie wartość straty lub szkody poniesionej przez inwestora w odniesieniu do inwestycji objętej niniejszą Umową realizowanej przez tego inwestora.

3. Trybunał nie może orzekać odszkodowań karnych.

4. Trybunał zarządza, by koszty postępowania¹ zostały poniesione przez stronę przegrywającą spór. W nadzwyczajnych okolicznościach Trybunał może podzielić koszty między strony sporu, jeżeli ustali, że taki podział jest właściwy w danych okolicznościach sprawy. Inne uzasadnione koszty, w tym uzasadnione koszty reprezentacji i pomocy prawnej, są ponoszone przez stronę przegrywającą spór, chyba że Trybunał ustali, że taki podział jest nieuzasadniony w danych okolicznościach sprawy. Jeżeli tylko pewne części skarg zostały pozytywnie rozpatrzone, koszty są korygowane proporcjonalnie do liczby lub zakresu części skarg, które zostały pozytywnie rozpatrzone. Trybunał Apelacyjny zajmuje się kosztami zgodnie z niniejszym artykułem.

5. Komitet może przyjąć dodatkowe zasady w sprawie opłat do celów określenia maksymalnej kwoty kosztów reprezentacji i pomocy prawnej, które mogą być ponoszone przez określone kategorie stron przegrywających spór. Takie dodatkowe zasady uwzględniają zasoby finansowe skarżącego, który jest osobą fizyczną bądź małym lub średnim przedsiębiorstwem. Komitet dąży do przyjęcia takich dodatkowych zasad w terminie jednego roku od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

6. Trybunał wydaje tymczasowe orzeczenie w ciągu 18 miesięcy od daty złożenia skargi. Jeżeli nie jest możliwe dotrzymanie tego terminu, Trybunał przyjmuje decyzję w tej sprawie, w której podaje przyczyny takiego opóźnienia.

¹ Dla większej pewności należy wyjaśnić, że termin „koszty postępowania” obejmuje: a) uzasadnione koszty doradztwa ekspertów i innej pomocy wymaganej przez Trybunał; oraz b) uzasadnione koszty podróży i inne wydatki świadków w zakresie, w jakim wydatki te są zatwierdzane przez Trybunał.

ARTYKUŁ 3.54

Procedura odwołania

1. Każda ze stron sporu może odwołać się od tymczasowego orzeczenia do Trybunału Apelacyjnego w ciągu 90 dni od jego wydania. Podstawy odwołania są następujące:
 - a) Trybunał dopuścił się błędu w interpretacji lub stosowaniu obowiązującego prawa;
 - b) Trybunał popełnił oczywisty błąd w ocenie faktów, w tym w ocenie odpowiedniego prawa wewnętrznego; lub
 - c) podstawy przewidziane w art. 52 konwencji ICSID, w takim zakresie, w jakim nie są one objęte lit. a) i b).
2. Trybunał Apelacyjny oddala odwołanie, jeśli stwierdzi, że jest ono bezzasadne. Może on również oddalić odwołanie w trybie przyspieszonym, gdy oczywiste jest, że odwołanie jest wyraźnie bezzasadne.
3. Jeśli Trybunał Apelacyjny stwierdzi, że odwołanie jest zasadne, Trybunał Apelacyjny zmienia lub odrzuca w swojej decyzji ustalenia prawne i wnioski zawarte w tymczasowym orzeczeniu w całości lub w części. W decyzji wskazuje on dokładnie w jaki sposób zmienił lub odrzucił odnośne ustalenia i wnioski Trybunału.

4. Jeżeli pozwalają na to fakty ustalone przez Trybunał, Trybunał Apelacyjny stosuje swoje własne ustalenia prawne i wnioski w odniesieniu do takich faktów i podejmuje ostateczną decyzję. Jeżeli nie jest to możliwe, przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia przez Trybunał.
5. Co do zasady postępowania odwoławcze nie przekraczają 180 dni obliczanych od dnia formalnego ogłoszenia przez stronę sporu jej decyzji złożenia odwołania do dnia, w którym Trybunał Apelacyjny wyda swoją decyzję. Jeżeli Trybunał uzna, że nie może wydać decyzji w ciągu 180 dni, informuje na piśmie strony sporu o przyczynach zwłoki, podając równocześnie przypuszczalny termin wydania decyzji. O ile nie wymagają tego wyjątkowe okoliczności, postępowanie w żadnym przypadku nie może przekraczać 270 dni.
6. Strona sporu, która wnosi odwołanie, składa zabezpieczenie, w tym tytułem kosztów postępowania odwoławczego, jak również uzasadnioną kwotę, która zostanie określona przez Trybunał Apelacyjny w świetle okoliczności danej sprawy.
7. Artykuły: 3.37 (Finansowanie przez osoby trzecie), 3.46 (Przejrzystość postępowań), 3.47 (Tymczasowe decyzje), 3.49 (Umorzenie), 3.51 (Strona niebędąca stroną sporu), 3.53 (Tymczasowe orzeczenie) i 3.56 (Odszkodowanie lub inna rekompensata) stosuje się odpowiednio w odniesieniu do procedury odwołania.

ARTYKUŁ 3.55

Ostateczne orzeczenie

1. Tymczasowe orzeczenie wydane na podstawie niniejszej sekcji staje się ostateczne, jeżeli żadna ze stron sporu nie wniosła odwołania od tymczasowego orzeczenia na podstawie art. 3.54 (Procedura odwołania) ust. 1.
2. W przypadku gdy złożono odwołanie od tymczasowego orzeczenia, a Trybunał Apelacyjny oddalił odwołanie na podstawie art. 3.54 (Procedura odwołania) ust. 2, tymczasowe orzeczenie staje się ostateczne w dniu oddalenia odwołania przez Trybunał Apelacyjny.
3. W przypadku gdy złożono odwołanie od tymczasowego orzeczenia, a Trybunał Apelacyjny wydał ostateczną decyzję, tymczasowe orzeczenie w formie zmienionej lub odrzuconej przez Trybunał Apelacyjny staje się ostateczne w dniu wydania ostatecznej decyzji Trybunału Apelacyjnego.
4. W sytuacji gdy złożono odwołanie od orzeczenia tymczasowego, a Trybunał Apelacyjny zmienił lub odrzucił ustalenia prawne i wnioski płynące z tymczasowego orzeczenia i przekazał sprawę z powrotem do Trybunału, Trybunał, po wysłuchaniu w stosownych przypadkach stron sporu, poddaje swoje tymczasowe orzeczenie rewizji w celu odzwierciedlenia ustaleń i wniosków Trybunału Apelacyjnego. Ustalenia Trybunału Apelacyjnego są wiążące dla Trybunału. Trybunał dąży do wydania zmienionego orzeczenia w terminie 90 dni od otrzymania decyzji Trybunału Apelacyjnego. Zmienione tymczasowe orzeczenie staje się ostateczne w ciągu 90 dni od jego wydania.

5. Do celów niniejszej sekcji termin „ostateczne orzeczenie” obejmuje wszelkie ostateczne decyzje Trybunału Apelacyjnego wydane na podstawie art. 3.54 (Procedura odwołania) ust. 4.

ARTYKUŁ 3.56

Odszkodowanie lub inna rekompensata

Trybunał nie może przyjąć jako obowiązującej strategii obrony, odpowiedzi na zarzuty lub skargę, przeprowadzania kompensat lub podobnego argumentu faktu, że inwestor otrzymał lub otrzyma odszkodowanie lub inną rekompensatę na podstawie umowy ubezpieczeniowej lub gwarancyjnej w odniesieniu do całej rekompensaty lub części rekompensaty będącej przedmiotem sporu wszczętego na podstawie niniejszej sekcji.

ARTYKUŁ 3.57

Wykonywanie ostatecznych orzeczeń

1. Ostateczne orzeczenia wydane na podstawie niniejszej sekcji:
 - a) są wiążące dla stron sporu i w odniesieniu do przedmiotowej sprawy; oraz
 - b) nie podlegają apelacji, rewizji, uchyleniu, unieważnieniu ani żadnym innym środkom zaradczym.

2. Każda ze Stron uznaje ostateczne orzeczenie wydane na podstawie niniejszej sekcji za wiążące i egzekwuje na swoim terytorium zobowiązania pieniężne, tak jakby było ono prawomocnym wyrokiem sądu tej Strony.
3. Niezależnie od ust. 1 i 2, w okresie, o którym mowa w ust. 4, uznanie i wykonanie ostatecznego orzeczenia w sprawie sporu, w którym Wietnam jest pozwanym, odbywa się zgodnie z konwencją z Nowego Jorku z 1958 r. W tym czasie ust. 1 lit. b) niniejszego artykułu oraz art. 3.36 (Zgoda) ust. 3 lit. b) nie mają zastosowania do sporów, w których pozwanym jest Wietnam.
4. W przypadku ostatecznego orzeczenia, w którym Wietnam jest pozwanym, ust. 1 lit. b) i ust. 2 stosuje się po upływie pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy lub po dłuższym okresie określonym przez Komitet, jeżeli uzasadniają to warunki.
5. Wykonanie orzeczenia podlega przepisom dotyczącym wykonania wyroków lub orzeczeń, które obowiązują w chwili wystąpienia o takie wykonanie orzeczenia.
6. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że postanowienia art. 4.14 (Brak bezpośredniego stosowania) nie uniemożliwiają uznania, wykonania i egzekwowania orzeczeń wydanych na podstawie niniejszej sekcji.
7. Do celów art. 1 konwencji z Nowego Jorku z 1958 r. uznaje się, że ostatecznymi orzeczeniami wydanymi na podstawie niniejszej sekcji są orzeczenia arbitrażowe i odnoszą się do skarg powstałych w wyniku stosunków lub transakcji handlowych.

8. Dla większej pewności i zgodnie z ust. 1 lit. b), w przypadku gdy skargę przedłożono na podstawie art. 3.33 (Przedkładanie skargi) ust. 2 lit. a), ostateczne orzeczenie wydane na podstawie niniejszej sekcji kwalifikuje się jako orzeczenie na podstawie rozdziału IV sekcja 6 konwencji ICSID.

ARTYKUŁ 3.58

Rola Stron Umowy

1. Strony nie udzielają ochrony dyplomatycznej ani nie wnoszą skargi międzynarodowej wobec sporu, który został przedłożony na podstawie niniejszej sekcji, chyba, że druga Strona nie zastosowała i nie przestrzegała orzeczenia wydanego w takim sporze. Ochrona dyplomatyczna, do celów niniejszego ustępu, nie obejmuje nieoficjalnej wymiany dyplomatycznej w wyłącznym celu ułatwienia rozstrzygnięcia sporu.

2. Ustęp 1 nie wyklucza możliwości rozstrzygnięcia sporu na podstawie sekcji A (Rozstrzygnięcie sporów między Stronami) w odniesieniu do środka o zastosowaniu ogólnym, jeżeli ten środek rzekomo narusza postanowienia Umowy i w odniesieniu do którego został wszczęty spór dotyczący konkretnej inwestycji na podstawie art. 3.33 (Przedkładanie skargi). Nie narusza to postanowień art. 3.51 (Strona niebędąca stroną sporu) lub art. 5 zasad przejrzystości UNCITRAL.

ARTYKUŁ 3.59

Połączenie skarg

1. W przypadku gdy co najmniej dwie skargi przedłożone na podstawie niniejszej sekcji dotyczą tej samej kwestii prawnej lub faktycznej oraz powstały w wyniku takich samych wydarzeń lub okoliczności, pozwany może złożyć do Prezesa Trybunału wniosek o połączenie takich skarg lub ich części. We wniosku określa się:

- a) imiona, nazwiska lub nazwy i adresy stron sporu dotyczącego skarg, które mają zostać połączone;
- b) zakres wnioskowanego połączenia; oraz
- c) uzasadnienie wniosku.

Pozwany dostarcza wniosek do każdego skarżącego, który przedłożył skargę, którą pozwany stara się połączyć.

2. Jeżeli wszystkie strony sporu, które złożyły skargi, które mają być połączone, zgadzają się na połączenie skarg, strony sporu składają wspólny wniosek do Prezesa Trybunału na podstawie ust. 1. Po otrzymaniu takiego wspólnego wniosku Prezes Trybunału ustanawia nowy skład Trybunału na podstawie art. 3.38 (Trybunał) (zwany dalej „składem połączonych skarg”), który jest właściwy dla wszystkich lub części skarg, które są przedmiotem wspólnego wniosku o połączenie.

3. Jeżeli strony sporu, o których mowa w ust. 2, nie osiągnęły porozumienia w sprawie połączenia skarg w ciągu 30 dni od otrzymania wniosku o połączenie, o którym mowa w ust. 1, przez ostatniego skarżącego, który otrzymał wniosek, Prezes Trybunału ustanawia skład połączonych skarg na podstawie art. 3.38 (Trybunał). Skład połączonych skarg staje się właściwy dla wszystkich lub części skarg jeżeli, po rozpatrzeniu opinii stron sporu, zdecyduje on, że będzie to w interesie uczciwego i skutecznego rozstrzygnięcia skarg, w tym w interesie spójnego wydawania orzeczeń.
4. Skład połączonych skarg prowadzi swoje postępowanie zgodnie z zasadami rozstrzygnięcia sporów wybranymi w drodze porozumienia skarżących spośród tych zasad, o których mowa w art. 3.33 (Przedkładanie skargi) ust. 2.
5. Jeżeli skarżący nie uzgodnili zasad rozstrzygnięcia sporów w ciągu 30 dni od daty otrzymania przez ostatniego skarżącego wniosku o połączenie, skład połączonych skarg prowadzi swoje postępowanie zgodnie z zasadami arbitrażu UNCITRAL.
6. Składy Trybunału ustanowione na podstawie art. 3.38 (Trybunał) nie są już właściwe, by podejmować decyzje o skardze lub częściach skargi, w odniesieniu do których właściwy stał się skład połączonych skarg, a postępowania takich składów są zawieszane. Orzeczenie składu połączonych skarg dotyczące części skarg, w stosunku do których skład ten ma właściwość, jest wiążące dla składów, które mają właściwość w stosunku do reszty skarg, począwszy od dnia, w którym orzeczenie staje się ostateczne na podstawie art. 3.55 (Ostateczne orzeczenie).

7. Skarżący może wycofać skargę lub jej część, które są objęte postanowieniem o połączeniu skarg, z postępowania w ramach rozstrzygania sporu na podstawie niniejszego artykułu, a taka skarga lub jej część nie może zostać ponownie przedłożona na podstawie art. 3.33 (Przedkładanie skargi).

8. Na wniosek pozwanego skład połączonych skarg, na tej samej podstawie i z tym samym skutkiem, jako określono w ust. 3 i 6, może zdecydować, czy stać się właściwym dla całości lub części skargi objętej zakresem ust. 1, którą przedłożono po wszczęciu postępowania dotyczącego połączonych skarg.

9. Na wniosek jednego ze skarżących skład połączonych skarg może podjąć właściwe działania, aby zapewnić poufność informacji chronionych dotyczących tego skarżącego wobec innych skarżących. Takie działania mogą obejmować przedkładanie innym skarżącym odpowiednio zredagowanych wersji dokumentów zawierających informacje chronione lub uzgodnienia dotyczące nieupubliczniania części przesłuchań.

ROZDZIAŁ 4

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE, OGÓLNE I KOŃCOWE

ARTYKUŁ 4.1

Komitet

1. Niniejszym Strony ustanawiają Komitet składający się z przedstawicieli Strony UE oraz Wietnamu.

2. Komitet zbiera się raz w roku, chyba że Komitet postanowi inaczej lub, w pilnych przypadkach, na wniosek dowolnej ze Stron. Posiedzenia Komitetu odbywają się na przemian w Unii i Wietnamie, chyba że Strony uzgodnią inaczej. Komitetowi przewodniczą wspólnie minister planowania i inwestycji Wietnamu oraz członek Komisji Europejskiej odpowiedzialny za handel lub ich odpowiedni przedstawiciele. Komitet uzgadnia swój harmonogram posiedzeń i porządek obrad.

3. Komitet:

- a) zapewnia prawidłowe funkcjonowanie niniejszej Umowy;
- b) nadzoruje i ułatwia wykonanie i stosowanie niniejszej Umowy oraz wspiera jej ogólne cele;
- c) rozpatruje kwestie dotyczące niniejszego rozdziału kierowane do niego przez Strony;
- d) bada trudności, które mogą wynikać z wykonania rozdziału 3 (Rozstrzyganie sporów) sekcja B (Rozstrzyganie sporów między inwestorami a Stronami);
- e) rozważa możliwe ulepszenia rozdziału 3 (Rozstrzyganie sporów) sekcja B (Rozstrzyganie sporów między inwestorami a Stronami), w szczególności w świetle doświadczeń i rozwoju sytuacji na innych forach międzynarodowych;

- f) na wniosek dowolnej ze Stron, bada wdrażanie wspólnie uzgodnionego rozwiązania w odniesieniu do sporu na mocy rozdziału 3 (Rozstrzyganie sporów) sekcja B (Rozstrzyganie sporów między inwestorami a Stronami);
 - g) bada projekty procedur roboczych opracowane przez Prezesa Trybunału lub Trybunału Apelacyjnego na podstawie art. 3.38 (Trybunał) ust. 10 i art. 3.39 (Trybunał Apelacyjny) ust. 10;
 - h) nie naruszając postanowień rozdziału 3 (Rozstrzyganie sporów), dąży do rozwiązania problemów, które mogą powstać w dziedzinach objętych niniejszą Umową, lub rozstrzygania sporów, które mogą wynikać w związku z wykładnią lub stosowaniem niniejszej Umowy oraz
 - i) rozpatruje wszelkie inne istotne sprawy dotyczące dziedzin objętych niniejszą Umową.
4. Zgodnie z odpowiednimi postanowieniami niniejszej Umowy Komitet może:
- a) komunikować się w kwestiach objętych zakresem niniejszej Umowy ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, w tym z sektorem prywatnym, partnerami społecznymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego;
 - b) rozpatrywać i zalecać Stronom zmiany do niniejszej Umowy lub, w przypadkach wyraźnie określonych w niniejszej Umowie, zmieniać, w drodze decyzji, postanowienia niniejszej Umowy;

- c) przyjmować wykładnię postanowień niniejszej Umowy, w tym na podstawie art. 3.42 (Obowiązujące prawo i reguły interpretacji) ust. 4, która jest wiążąca dla Stron i wszystkich organów utworzonych na mocy niniejszej Umowy, w tym organów arbitrażowych, o których mowa w rozdziale 3 (Rozstrzyganie sporów) sekcja A (Rozstrzyganie sporów między Stronami), oraz trybunałów ustanowionych na podstawie rozdziału 3 (Rozstrzyganie sporów) sekcja B (Rozstrzyganie sporów między inwestorami a Stronami);
 - d) przyjmować decyzje lub wydawać zalecenia, jak przewidziano w niniejszej Umowie;
 - e) przyjąć swój regulamin wewnętrzny
 - f) podejmować wszelkie inne działania związane z wykonywaniem swoich funkcji zgodnie z niniejszą Umową.
5. Zgodnie z odpowiednimi postanowieniami niniejszej Umowy i po spełnieniu odpowiednich wymogów i procedur prawnych Stron Komitet może:
- a) przyjmować decyzje o mianowaniu członków Trybunału i członków Trybunału Apelacyjnego na podstawie art. 3.38 (Trybunał) ust. 2 i art. 3.39 (Trybunał Apelacyjny) ust. 3; zwiększać lub zmniejszać liczbę członków na podstawie art. 3.38 (Trybunał) ust. 3 i art. 3.39 (Trybunał Apelacyjny) ust. 4; oraz usuwać członków z Trybunału lub Trybunału Apelacyjnego na podstawie art. 3.40 (Etyka) ust. 5;

- b) przyjmować, a następnie zmieniać zasady uzupełniające obowiązujące zasady rozstrzygania sporów, o których mowa w art. 3.33 (Przedkładanie skarg) ust. 4; takie zasady i zmiany są wiążące dla Trybunału i Trybunału Apelacyjnego;
- c) przyjąć decyzję stanowiącą, że art. 3 ust. 3 zasad przejrzystości UNCITRAL stosuje się zamiast postanowień art. 3.46 (Przejrzystość postępowań) ust. 3;
- d) ustalać wysokość wynagrodzenia za gotowość do służby, o której mowa w art. 3.38 (Trybunał) ust. 14 i art. 3.39 (Trybunał Apelacyjny) ust. 14, a także innych honorariów i wydatków członków składu Trybunału Apelacyjnego oraz Prezesów Trybunału i Trybunału Apelacyjnego na podstawie art. 8.28 (Trybunał) ust. 14 i 16 oraz art. 3.39 (Trybunał Apelacyjny) ust. 14 i 16;
- e) przekształcić wynagrodzenie za gotowość do służby oraz inne honoraria i wydatki członków Trybunału i Trybunału Apelacyjnego w stałe wynagrodzenie na podstawie art. 3.38 (Trybunał) ust. 17 i art. 3.39 (Trybunał Apelacyjny) ust. 17;
- f) przyjmować lub odrzucać projekty procedur roboczych Trybunału lub Trybunału Apelacyjnego na podstawie art. 3.38 (Trybunał) ust. 10 i art. 3.39 (Trybunał Apelacyjny) ust. 10;
- g) przyjąć decyzję określającą wszelkie niezbędne przepisy przejściowe zgodnie z art. 3.41 (Wielostronne mechanizmy rozstrzygania sporów); oraz

- h) przyjmować dodatkowe zasady dotyczące honorariów na podstawie art. 3.53 (Tymczasowe orzeczenie) ust. 5.

ARTYKUŁ 4.2

Podjmowanie decyzji przez Komitet

1. Na potrzeby osiągnięcia celów niniejszej Umowy Komitet uprawniony jest do podejmowania decyzji w przypadkach w niej przewidzianych. Podjęte decyzje są wiążące dla Stron, które wprowadzają środki niezbędne do wykonania tych decyzji.
2. Komitet może formułować odpowiednie zalecenia dla Stron.
3. Wszelkie decyzje i zalecenia Komitetu są podejmowane w drodze konsensusu.

ARTYKUŁ 4.3

Zmiany

1. Strony mogą wprowadzać zmiany do niniejszej Umowy. Zmiana wchodzi w życie po wymianie przez Strony pisemnych powiadomień poświadczających, że zakończyły swoje odpowiednie obowiązujące procedury prawne, jak określono w art. 4.9 (Wejście w życie).

2. Niezależnie od postanowień ust. 1 i w przypadkach przewidzianych w niniejszej Umowie, Strony mogą przyjąć w ramach Komitetu decyzję zmieniającą niniejszą Umowę. Pozostaje to bez uszczerbku dla zakończenia mających zastosowanie procedur prawnych każdej ze Stron.

ARTYKUŁ 4.4

Podatki

1. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie ma wpływu na prawa i obowiązki Unii lub któregośkolwiek z jej państw członkowskich ani Wietnamu na mocy jakiejkolwiek umowy podatkowej między którymkolwiek państwem członkowskim Unii a Wietnamem. W przypadku rozbieżności między niniejszą Umową a jakąkolwiek umową podatkową pierwszeństwo w zakresie dotyczącym tej rozbieżności mają postanowienia umowy podatkowej.
2. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako uniemożliwiające Stronom, przy stosowaniu odpowiednich przepisów ich własnego prawodawstwa podatkowego, zróżnicowane traktowanie podatników znajdujących się w odmiennej sytuacji, w szczególności pod względem ich miejsca zamieszkania lub miejsca, gdzie inwestują swój kapitał.
3. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako uniemożliwiające wprowadzenie lub egzekwowanie jakiegokolwiek środka mającego na celu zapobieganie unikaniu opodatkowania lub uchylaniu się od płacenia podatków wynikających z postanowień umów o unikaniu podwójnego opodatkowywania lub innych porozumień podatkowych lub wewnętrznego prawodawstwa podatkowego.

ARTYKUŁ 4.5

Wyłączenie ze względów ostrożnościowych

1. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako stanowiące przeszkodę dla wprowadzenia lub utrzymywania przez Stronę ze względów ostrożnościowych środków takich jak:
 - a) ochrona inwestorów, deponentów, ubezpieczonych lub osób, względem których usługodawca finansowy ma obowiązek powierniczy lub
 - b) zapewnienie integralności i stabilności systemu finansowego Strony.
2. Środki, o których mowa w ust. 1, nie mogą być bardziej uciążliwe niż to konieczne do osiągnięcia ich celu.
3. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako nakładające na Stronę obowiązek ujawnienia informacji odnoszących się do interesów i rachunków indywidualnych klientów ani jakiegokolwiek informacji poufnej lub zastrzeżonej będącej w posiadaniu podmiotów publicznych.

ARTYKUŁ 4.6

Wyjątki o charakterze ogólnym

Z zastrzeżeniem, że takie środki nie mogą być stosowane w sposób, który stanowiłby środek arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji między państwami w podobnych warunkach lub ukryte ograniczenie dla inwestycji objętej niniejszą Umową, żadne z postanowień art. 2.3 (Traktowanie narodowe) i art. 2.4 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania) nie może być interpretowane jako uniemożliwiające wprowadzanie lub egzekwowanie przez którąkolwiek ze Stron środków:

- a) niezbędnych do ochrony bezpieczeństwa publicznego lub moralności publicznej bądź utrzymania porządku publicznego;
- b) niezbędnych do ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin;
- c) odnoszących się do zachowania wyczerpywalnych zasobów naturalnych, jeżeli środki te stosowane są w połączeniu z ograniczeniami dotyczącymi krajowych inwestorów lub krajowej podaży lub konsumpcji usług;
- d) niezbędnych do ochrony narodowych dóbr kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej;

- e) niezbędnych do zapewnienia przestrzegania przepisów ustawowych i wykonawczych, które nie są sprzeczne z art. 2.3 (Traktowanie narodowe) i art. 2.4 (Klauzula najwyższego uprzywilejowania), w tym przepisów odnoszących się do:
- (i) zapobiegania działaniom o charakterze oszukańczym i nadużyciom lub postępowania ze skutkami niewykonania umów;
 - (ii) ochrony życia prywatnego osób w zakresie przetwarzania i rozpowszechniania danych osobowych oraz ochrony poufności indywidualnych rejestrów i rachunków; lub
 - (iii) bezpieczeństwa;

lub

- f) niezgodnych z art. 2.3 (Traktowanie narodowe) ust. 1, pod warunkiem że zróżnicowane traktowanie ma na celu zapewnienie skutecznego lub sprawiedliwego nakładania lub poboru podatków bezpośrednich w odniesieniu do działalności gospodarczej lub inwestorów pochodzących z terytorium drugiej Strony¹.

¹ Środki mające na celu zapewnienie sprawiedliwego lub skutecznego nakładania lub poboru podatków bezpośrednich obejmują środki zastosowane przez Stronę w ramach jej systemu podatkowego, które:

- (i) mają zastosowanie do inwestorów i usługodawców, którzy nie są rezydentami, z uwzględnieniem faktu, że obowiązek podatkowy nierezydentów określony jest na podstawie pozycji podlegających opodatkowaniu pochodzących z terytorium Strony lub tam się znajdujących;
- (ii) mają zastosowanie do nierezydentów w celu zapewnienia nakładania lub poboru podatków na terytorium Strony;
- (iii) mają zastosowanie do nierezydentów lub rezydentów w celu zapobiegania unikaniu zobowiązań podatkowych i uchylaniu się od nich, łącznie ze środkami zgodności;
- (iv) mają zastosowanie do konsumentów usług świadczonych na terytorium lub z terytorium drugiej Strony w celu zapewnienia opodatkowania takich konsumentów lub poboru od nich podatków pochodzących ze źródeł znajdujących się na terytorium Strony;
- (v) dokonują rozróżnienia między inwestorami i usługodawcami podlegającymi zobowiązaniom podatkowym od pozycji opodatkowanych na poziomie światowym a innymi inwestorami i usługodawcami ze względu na różnice w podstawie ich opodatkowania lub
- (vi) określają i przyznają dochody, zyski, korzyści, straty, odliczenia lub ulgi osobom i oddziałom będącym rezydentami bądź powiązanym osobom lub oddziałom należącym do tej samej osoby w celu zagwarantowania podstawy opodatkowania obowiązującej na terytorium Strony.

Terminologia podatkowa i założenia systemu opisane w lit. f) i w niniejszym przypisie są określone zgodnie z definicjami podatkowymi i założeniami systemowymi albo równorzędnymi czy też podobnymi definicjami i założeniami systemowymi przyjętymi na podstawie przepisów ustawowych i wykonawczych Strony stosującej dany środek.

ARTYKUŁ 4.7

Szczególne wyjątki

Żadne z postanowień rozdziału 2 (Ochrona inwestycji) nie ma zastosowania do niedyskryminujących środków o zasięgu ogólnym stosowanych przez podmiot publiczny w wykonywaniu polityki pieniężnej lub kursowej. Niniejszy artykuł nie ma wpływu na obowiązki Strony wynikające z art. 2.8 (Transfer).

ARTYKUŁ 4.8

Wyjątki ze względów bezpieczeństwa

Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako:

- a) wymagające od Strony dostarczenia informacji, których ujawnienie uważa ona za sprzeczne z jej podstawowymi interesami bezpieczeństwa;
- b) uniemożliwiające Stronie przeprowadzenie jakiegokolwiek działania uznanego przez nią za niezbędne do ochrony jej podstawowych interesów bezpieczeństwa:
 - (i) związanego z produkcją broni lub handlem bronią, amunicją i sprzętem wojskowym oraz odnoszącego się do handlu innymi towarami i materiałami oraz do działalności gospodarczych, które są prowadzone bezpośrednio lub pośrednio w celu zaopatrzenia obiektów wojskowych;

- (ii) odnoszącego się do świadczenia usług prowadzonego bezpośrednio lub pośrednio do celów zaopatrzenia obiektów wojskowych;
 - (iii) odnoszącego się do materiałów rozszczepialnych i materiałów do syntezy jądrowej lub materiałów służących do ich uzyskania lub
 - (iv) podjętego w czasie wojny lub w obliczu innego zagrożenia w stosunkach międzynarodowych
- c) uniemożliwiające Stronie podjęcie jakiegokolwiek działania w celu wywiązania się z obowiązków wynikających z *Karty Narodów Zjednoczonych* przyjętej w San Francisco dnia 26 czerwca 1945 r., mających na celu utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego.

ARTYKUŁ 4.9

Stosowanie przepisów ustawowych i wykonawczych

Art. 2.8 (Transfer) nie można interpretować jako uniemożliwiającego Stronie stosowanie, w sposób sprawiedliwy i niedyskryminujący oraz niestanowiący ukrytego ograniczenia dla inwestycji, jej przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących:

- a) upadłości, niewypłacalności, naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków, ochrony praw wierzycieli lub nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami finansowymi;

- b) emisji instrumentów finansowych oraz handlu i obrotu nimi;
- c) sprawozdawczości finansowej lub przechowywania zapisów dotyczących transferów kapitału, w przypadku gdy jest to konieczne do wspierania organów egzekwowania prawa lub organów regulacyjnych w dziedzinie finansów;
- d) czynów zabronionych, oszukańczych praktyk lub nadużyć;
- e) zapewnienia wykonania wyroków wydanych w postępowaniu rozstrzygającym spór lub
- f) ochrony socjalnej, publicznych systemów emerytalnych lub obowiązkowych programów oszczędnościowych.

ARTYKUŁ 4.10

Tymczasowe środki ochronne

W wyjątkowych okolicznościach, w przypadku poważnych trudności w funkcjonowaniu unii gospodarczej i walutowej Unii lub, w przypadku Wietnamu, w funkcjonowaniu polityki pieniężnej i kursu walutowego albo w przypadku groźby ich wystąpienia zainteresowana Strona może zastosować środki ochronne, które są absolutnie niezbędne w odniesieniu do transferów, na okres nieprzekraczający jednego roku.

ARTYKUŁ 4.11

Ograniczenia w przypadku trudności w zakresie bilansu płatniczego lub finansów zagranicznych

1. W przypadku gdy Strona napotyka poważne trudności w zakresie bilansu płatniczego lub finansów zagranicznych lub jest tym zagrożona, może wprowadzić lub utrzymać środki ochronne w odniesieniu do transferów, które:
 - a) są niedyskryminujące w porównaniu ze środkami wprowadzanymi w państwach trzecich w podobnych sytuacjach;
 - b) nie wykraczają poza to, co jest niezbędne do naprawienia sytuacji w zakresie bilansu płatniczego lub finansów zagranicznych;
 - c) są zgodne, w stosownych przypadkach, z postanowieniami *Umowy o Międzynarodowym Funduszu Walutowym*;
 - d) nie prowadzą do zbędnych szkód dla handlowych, gospodarczych lub finansowych interesów drugiej Strony oraz
 - e) mają charakter tymczasowy i są stopniowo znoszone w miarę poprawy sytuacji.
2. Strona, która przyjęła lub utrzymuje środki, o których mowa w ust. 1, niezwłocznie powiadamia o nich drugą Stronę i przedstawia, najszybciej jak to możliwe, harmonogram ich zniesienia.

3. W przypadku przyjęcia lub utrzymywania ograniczeń zgodnie z ust. 1 niezwłocznie odbywają się konsultacje w ramach Komitetu, chyba że konsultacje odbywają się na innych forach. W toku konsultacji dokonuje się oceny trudności w zakresie bilansu płatniczego lub finansów zagranicznych, które doprowadziły do wprowadzenia odpowiednich środków, uwzględniając między innymi takie czynniki, jak:

- a) charakter i zakres trudności;
- b) zewnętrzne warunki gospodarcze i handlowe lub
- c) ewentualne dostępne alternatywne środki korygujące.

W ramach konsultacji omawia się zgodność wszelkich środków ograniczających z postanowieniami ust. 1. Przyjmowane są wszelkie istotne ustalenia statystyczne i faktyczne przedstawione przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy, a we wnioskach uwzględnia się dokonaną przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy ocenę bilansu płatniczego i sytuacji w zakresie finansów zagranicznych danej Strony.

ARTYKUŁ 4.12

Ujawnianie informacji

1. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako wymagające od Strony udostępnienia informacji poufnych, których ujawnienie utrudniłoby egzekwowanie prawa lub w inny sposób byłoby sprzeczne z interesem publicznym lub które zaszkodziłoby uzasadnionym interesom handlowym poszczególnych przedsiębiorstw, państwowych lub prywatnych, z wyjątkiem sytuacji, w których organ arbitrażowy lub zespół orzekający potrzebuje informacji poufnych w procedurze rozstrzygania sporów na podstawie rozdziału 3 (Rozstrzyganie sporów) sekcja A (Rozstrzyganie sporów między Stronami). W takich przypadkach organ lub zespół zapewnia pełną ochronę poufności.
2. W przypadku gdy Strona przedkłada Komitetowi informacje, które są uważane za poufne zgodnie z jej przepisami ustawowymi i wykonawczymi, druga Strona traktuje te informacje jako poufne, chyba że Strona przedkładająca informacje postanowi inaczej.

ARTYKUŁ 4.13

Wejście w życie

1. Strony zatwierdzają niniejszą Umowę zgodnie z własnymi odpowiednimi procedurami prawnymi.

2. Niniejsza Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca od dnia, w którym Strony wymieniają powiadomienia o zakończeniu swoich obowiązujących procedur prawnych dotyczących wejścia w życie niniejszej Umowy. Strony mogą uzgodnić inny termin.
3. Powiadomienia przesyła się do Sekretarza Generalnego Rady Unii Europejskiej i Ministerstwa Spraw Zagranicznych Wietnamu.
4. Jeżeli Strony tak uzgodnią, niniejsza Umowa może być tymczasowo stosowana. W tym przypadku Umowę stosuje się od pierwszego dnia miesiąca następującego po terminie, w którym Unia i Wietnam powiadomiły się wzajemnie o zakończeniu swych odpowiednich procedur prawnych niezbędnych do tymczasowego stosowania Umowy. Strony mogą uzgodnić inny termin.
5. W przypadku gdy niektórych postanowień niniejszej Umowy nie można stosować tymczasowo, Strona, która nie może ich stosować tymczasowo, powiadamia drugą Stronę o postanowieniach, których nie można stosować tymczasowo. Niezależnie od postanowień ust. 4, o ile druga Strona dopełniła mających zastosowanie procedur prawnych w zakresie tymczasowego stosowania i nie wyraziła sprzeciwu wobec tymczasowego stosowania w ciągu 10 dni od powiadomienia, że niektórych postanowień nie można stosować tymczasowo, postanowienia niniejszej Umowy, które nie zostały notyfikowane, są tymczasowo stosowane od pierwszego dnia miesiąca następującego po powiadomieniu.
6. Strona może zakończyć tymczasowe stosowanie w drodze pisemnego zawiadomienia drugiej Strony. Zakończenie takie staje się skuteczne w pierwszym dniu drugiego miesiąca następującego po powiadomieniu.

7. W przypadku gdy niniejszą Umowę lub niektóre jej postanowienia stosuje się tymczasowo, wyrażenie „wejście w życie niniejszej Umowy” należy rozumieć jako dzień rozpoczęcia jej tymczasowego stosowania. Komitet i inne organy ustanowione na mocy niniejszej Umowy mogą sprawować swoje funkcje podczas tymczasowego stosowania niniejszej Umowy. Wszelkie decyzje przyjęte podczas sprawowania tych funkcji przestaną obowiązywać dopiero jeżeli tymczasowe stosowanie niniejszej Umowy zostanie zakończone, a niniejsza Umowa nie wejdzie w życie.

ARTYKUŁ 4.14

Czas obowiązywania

1. Niniejsza Umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony.
2. Unia lub Wietnam mogą powiadomić na piśmie drugą Stronę o zamiarze wypowiedzenia niniejszej Umowy. Wypowiedzenie staje się skuteczne z końcem szóstego miesiąca następującego po powiadomieniu.

ARTYKUŁ 4.15

Wypowiedzenie

W przypadku wypowiedzenia niniejszej Umowy na podstawie art. 4.10 (Czas obowiązywania), postanowienia rozdziału 1 (Cele i definicje ogólne), art. 2.1 (Zakres), art. 2.2 (Inwestycje a środki regulacyjne i cele) i art. 2.5 (Traktowanie inwestycji) do art. 2.9 (Subrogacja), odpowiednie postanowienia rozdziału 4 oraz postanowienia rozdziału 3 (Rozstrzyganie sporów) sekcja B (Rozstrzyganie sporów między inwestorami a Stronami) nadal obowiązują przez okres kolejnych 15 lat od daty wypowiedzenia, w odniesieniu do inwestycji przeprowadzonych przed dniem wypowiedzenia niniejszej umowy, o ile Strony nie postanowią inaczej. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania w przypadku gdy tymczasowe stosowanie niniejszej Umowy zostanie zakończone, a niniejsza Umowa nie wejdzie w życie.

ARTYKUŁ 4.16

Wypełnianie zobowiązań

1. Strony wprowadzają wszelkie ogólne lub szczególne środki wymagane w celu wypełnienia ich zobowiązań w ramach niniejszej Umowy. Dopilnowują osiągnięcia celów określonych w niniejszej Umowie.

2. Jeżeli którakolwiek ze Stron uzna, że druga Strona dopuściła się istotnego naruszenia umowy o partnerstwie i współpracy, może zastosować odpowiednie środki w odniesieniu do niniejszej Umowy zgodnie z art. 57 umowy o partnerstwie i współpracy.

ARTYKUŁ 4.17

Osoby wykonujące delegowaną władzę publiczną

O ile w niniejszej Umowie nie określono inaczej, każda ze Stron zapewnia, aby każda osoba – w tym przedsiębiorstwo państwowe, przedsiębiorstwo posiadające szczególne prawa lub przywileje lub wyznaczony monopolista – której Strona oddelegowała uprawnienia regulacyjne, administracyjne lub inny rodzaj władzy publicznej na szczeblu rządu określonym w ustawodawstwie wewnętrznym, w trakcie wykonywania tych uprawnień działała zgodnie ze zobowiązaniami Strony wynikającymi z niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 4.18

Brak bezpośredniego stosowania

Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako przyznające osobom prawa lub nakładające na osoby obowiązki inne niż prawa i obowiązki powstałe między Stronami na podstawie międzynarodowego prawa publicznego. Wietnam może postanowić inaczej we własnym prawie wewnętrznym.

ARTYKUŁ 4.19

Załączniki

Załączniki do niniejszej Umowy stanowią jej integralną część.

ARTYKUŁ 4.20

Stosunek do innych umów

1. Jeżeli w niniejszej Umowie nie przewidziano inaczej, niniejsza Umowa nie zastępuje ani nie powoduje wygaśnięcia poprzednich umów między Unią lub jej państwami członkowskimi a Wietnamem.
2. Niniejsza Umowa stanowi element ogólnych stosunków między Unią i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Wietnamem, z drugiej strony, zgodnie z umową o partnerstwie i współpracy, i stanowi część wspólnych ram instytucjonalnych.
3. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako wymagające od którejkolwiek ze Stron działania w sposób niezgodny z jej obowiązkami w ramach *Porozumienia z Marrakeszu ustanawiającego Światową Organizację Handlu*, sporządzonego dnia 15 kwietnia 1994 r.

4. Po wejściu w życie niniejszej Umowy, umowy między państwami członkowskimi Unii a Wietnamem wymienione w załączniku 6 (Wykaz umów inwestycyjnych), włącznie z prawami i obowiązkami z nich wynikającymi, zostają rozwiązane i przestają obowiązywać lub zostają zastąpione niniejszą Umową¹.

5. W przypadku tymczasowego stosowania na podstawie art. 4.13 (Wejście w życie) ust. 4 stosowanie postanowień umów wymienionych w załączniku 6 (Wykaz umów inwestycyjnych) oraz praw i obowiązków z nich wynikających zostaje zawieszone od dnia tymczasowego stosowania². Jeżeli tymczasowe stosowanie niniejszej Umowy zostanie zakończone, a niniejsza Umowa nie wejdzie w życie, zawieszenie przestaje obowiązywać, a umowy wymienione w załączniku 6 (Wykaz umów inwestycyjnych) stają się skuteczne³.

6. Niezależnie od postanowień ust. 4 i 5, skarga może zostać przedłożona na podstawie umowy wymienionej w załączniku 6 (Wykaz umów inwestycyjnych), zgodnie z zasadami i procedurami ustanowionymi w tej umowie, pod warunkiem że:

- a) skarga wynika z rzekomego naruszenia tej umowy, które miało miejsce przed dniem zawieszenia stosowania umowy na podstawie ust. 5 lub – jeżeli stosowanie umowy nie zostało zawieszone na podstawie ust. 5 – przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy; oraz

¹ Strony podzielają pogląd, że „klauszule wygaśnięcia” zawarte w umowach wymienionych w załączniku 6 (Wykaz umów inwestycyjnych) również przestają obowiązywać.

² Strony podzielają pogląd, że „klauszule wygaśnięcia” zawarte w umowach wymienionych w załączniku 6 (Wykaz umów inwestycyjnych) również zostają zawieszone.

³ Dla większej pewności należy wyjaśnić, że zdanie to nie wprowadza w życie umów, które nie zaczęły jeszcze obowiązywać lub zostały zakończone zgodnie z zawartymi w nich postanowieniami.

- b) upłynęły nie więcej niż trzy lata od dnia zawieszenia stosowania umowy na podstawie ust. 5 lub – jeżeli stosowanie umowy nie zostało zawieszone na podstawie ust. 5 – od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy do dnia przedłożenia skargi.

7. Niezależnie od postanowień ust. 4 i 5, jeżeli tymczasowe stosowanie niniejszej Umowy zakończy się i niniejsza Umowa nie wejdzie w życie, skarga może zostać przedłożona na podstawie niniejszej Umowy, zgodnie z zasadami i procedurami ustanowionymi w niniejszej Umowie, pod warunkiem że:

- a) skarga wynika z rzekomego naruszenia niniejszej Umowy, które miało miejsce w okresie tymczasowego stosowania niniejszej Umowy; oraz
- b) upłynęły nie więcej niż trzy lata od dnia zakończenia tymczasowego stosowania do dnia przedłożenia skargi.

8. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że żadna skarga nie może zostać przedłożona na podstawie niniejszej Umowy i zgodnie z zasadami i procedurami ustanowionymi w niej, jeśli skarga wynika z rzekomego naruszenia niniejszej Umowy, które miało miejsce przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy lub, w sytuacji, gdy niniejsza Umowa jest tymczasowo stosowana, przed dniem rozpoczęcia tymczasowego stosowania.

9. Do celów niniejszego artykułu definicja „wejścia w życie niniejszej Umowy” wskazana w art. 4.13 (Wejście w życie) ust. 7 nie ma zastosowania.

ARTYKUŁ 4.21

Przyszłe przystąpienia do Unii

1. Unia niezwłocznie powiadamia Wietnam o każdym wniosku w sprawie przystąpienia państwa trzeciego do Unii.
2. Podczas negocjacji w sprawie przystąpienia między Unią a krajem kandydującym Unia stara się:
 - a) przekazać, na wniosek Wietnamu oraz w możliwym zakresie, informacje dotyczące wszelkich kwestii objętych niniejszą Umową oraz
 - b) uwzględnić kwestie poruszone przez Wietnam.
3. Unia powiadamia Wietnam o wejściu w życie każdej umowy dotyczącej przystąpienia do Unii.
4. Komitet bada, z odpowiednim wyprzedzeniem przed dniem przystąpienia państwa trzeciego do Unii, wszelkie skutki, jakie przystąpienie takie może mieć dla niniejszej Umowy.

5. Każde nowe państwo członkowskie Unii staje się stroną niniejszej Umowy z dniem przystąpienia do Unii, w drodze klauzuli zawartej w Akcie Przystąpienia do Unii. Jeżeli w Akcie Przystąpienia do Unii nie przewidziano automatycznego przystąpienia państwa członkowskiego Unii do niniejszej Umowy, zainteresowane państwo członkowskie Unii przystępuje do niniejszej Umowy, przedkładając akt przystąpienia do niniejszej Umowy Sekretarzowi Generalnemu Rady Unii i ministrowi spraw zagranicznych Wietnamu lub organom będącym ich następcami. Strony mogą, decyzją Komitetu, wprowadzić wszelkie konieczne dostosowania lub uzgodnienia przejściowe.

ARTYKUŁ 4.22

Terytorialny zakres stosowania

Niniejsza Umowa ma zastosowanie:

- a) w przypadku Strony UE – do terytoriów, na których stosuje się *Traktat o Unii Europejskiej* i *Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, na warunkach określonych w tych traktatach; oraz
- b) w przypadku Wietnamu – do jego terytorium.

Odniesienia do „terytorium” zawarte w niniejszej Umowie są rozumiane w taki sposób, chyba że wyraźnie zaznaczono inaczej.

ARTYKUŁ 4.23

Teksty autentyczne

Niniejszą Umowę sporządzono w dwóch egzemplarzach w językach: angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, rumuńskim, węgierskim, włoskim i wietnamskim, a każdy z tych tekstów jest na równi autentyczny.